

POCIECHA (1736) *sb f*

pociecha (1736), [**pocecha** (kaszub.)].

Wszystkie samogłoski jasne (w tym w a 2 r. błędne znakowanie); w -ciech wahania.

sg *N* pociecha (316). ◇ *G* pociechy (289). ◇ *D* pociesze (167). ◇ *A* pociechę (374) [w tym: -ą (8), -e (3)]. ◇ *I* pociechą (75). ◇ *L* pociesze (25). ◇ *V* pociecho (13). ◇ *pl N* pociechy (95). ◇ *G* pociech (67); -e- (10), -é- (3), -(e)- (54); -e- : -é- *SiebRozmyśl* (4:2); -é- też *CiekPotr*. ◇ *D* pociechám (7), pociech(o)m (1) *GrzegŚm*. ◇ *A* pociechy (203). ◇ *I* pociechami (60); -ami (55), -åmi (2), -(a)mi (3); -åmi *GrabowSet*; -ami : -åmi *RejPos* (27:1). ◇ *L* pociechách (39); -ách (26) *LubPs*, *RejAp* (7), *RejPos* (15), *GrzegŚm*, *SkarŻyw*, *RybWit*; -ach (13) *GrabowSet* (2), *LatHar* (5), *SkarKaz* (6). ◇ *V* pociechy (1). ◇ sg *G a. pl A* pociechy (4).

Sł stp, Cn notuje, *Linde XVII – XVIII w.*

1. *Ulga, ukojenie w smutku lub innej przykrości; przyniesienie ulgi (zwykle słowne); otucha, nadzieja; też: upomnienie, pouczenie (najczęściej od Boga); solacium BartBydġ, Mącz, Calag, Calep, Vulg, Cn; consolatio Vulg, PolAnt, Calep, Cn; levatio, solamen Calep; allocutio, levatio doloris et aegritudinis Cn (806) : OpecŻyw 191v; BartBydġ 146; WróbŻołt rr2v; ROzmaytemi pociechami zwykleś ty nawiedzac wierne fwoie nałz miły panie RejPs 194, 101; Ty słowa maią być wybranym powiedane ktorzy vpádłwŷy mogą żaśię [!] [...] wiarą powłtać ktorym téłz ta pociecha wielką ochłodę przynosi MurzHist F2, T2; MurzNT 78v, Luc 16/25; Boć to jest okrutna servitus nie tylko nagrodzenia krzywdy nie mieć od IchM, ale też ani tej pociechy, aby nam ukazali słusznie, że jej nie mamy. Diar 45; A ták ná końcu ieft wielka pociechá/ iáko sie ciełzyć mamy fwiętą á możną obroną imieniá Páńfkyeġo. LubPs E3v, D marg, F3 marg, G2, G4v, K4v marg (15); KrowObr 113; Leop Thren 1/21; BibRadz Iob 6/10; Vacare culpa maximum est solacium, Być prožen włzelakiego wyłtępu álbo nie być nić winien nikomu/ nie czuć sie w niczym wielka yeft pociechá. Mącz 472a, 400a [2 r.]; RejAp 3v, 37, 73v, 117v [2 r.], 135v; (marg) Vdręczoneġo á ftałego człowieká nádzyeiá. (-) Pátrzayże záfię pilno/ iáką tu Pan pociechę zołtáwić á okazać w tych przykłádyech raczył/ káždemu nędznemu człowiekowi/ á opułzczonemu od fwiátá tego RejPos 162, 2 marg, 15 [2 r.], 15v [2 r.], 20v, 27v (28); Obácź iż poćiechę vkázuie tu Páweł pewną: A Antykryłt omylną GrzegŚm 10, kt, [A2], 4, 26 [2 r.]; BiałKaz B3, D2v, D3v; BudNT 2.Cor 7/3[4]; Calag 487a; KochPs 101; SkarŻyw 56 marg, 58, 114; WisznTr 3 [2 r.]; ArtKanc L12v; ZawJeft 20; Calep 248a [2 r.], 594b, 990a, b [2 r.]; GrochKal 7, 21 [2 r.]; GrabowSet H2v, O2v, Rv; LatHar 366, 579 źp, 628, 641; Włzákże w tym ieft nie máła poćiechá/ iż tá fzaráncza nie fzkodzi trawie/ áni zielonym drzewam: to ieft/ ludziom dobrym y pobożnym WujNT 861, Rom 15/5, 2.Cor 7/4; PowodPr 76; SkarKaz 38b, 381b [2 r.], 383b marg, 384b marg, 385a marg (11).*

pociecha czego [= skąd] (8): BiałKat 91; GrzegŚm [A]v; CzechEp 126; NiemObr 79; ReszPrz 92; Abowiem cokolwiek nápiłano/ to ku náłzey náuce nápiłano: ábyłmy/ przez ćierpliwość y poćiechę piłmá nádzieię mieli. WujNT Rom 15/4; SkarKaz 1b. Cf »pociecha nadzieje«.

pociecha od kogo, od czego (5): LubPs G marg, aa3v marg; RejPos 138v; Bądź dobrej myłli/ iutro (powiáda) otym czáśie wnocy/ przydz do mnie/ á ia ćiebie memu Pánu ftáwię/ od ktoreġo pewien poćiechy będziefz/ iákiey ći będzie trzebá. SkarŻyw 171; LatHar 671.

pociecha z czego [= w czym] (2): BierEz G4v; Bo tu znajdziełz pociechę z vpadku káždego/ Y iáko ten Pan ítrzeże káždego wiernego. *RejAp* AA6.

pociecha z kogo, z czego [= skąd] (33): przydáie poćiechę Zydóm z návrocenia zász do Ieruzálem *Leop Is* 18 arg; *SarnUzn* H6v; S czytánia kážda pociechá. *RejAp* 3v marg, Ff; *SkarKaz* 244a, 416b, 551b marg. Cf »pociechę brać«, »pociechę mie(wa)ć«, »odnieść pociechę«.

pociecha komu, czemu (W przeni) (70): MurzHist R3; A thák tu íeft wielka pociechá tym ktorzy w ćirpliwości krzyż swoy nołżá/ idąc zá Pánem swoim. *LubPs* B3, B5 marg, B5v, Cv marg, G3 marg, Iv (24); *Leop Ps* 51 arg; Iákaż thu pociechá wiernemu/ gdy nań iáki krzyż/ álbo vćífk/ bolesć/ álbo prześládowanie przypádnie/ iż tego íft/ że [...] *RejAp* 45, 102v, 126v; *RejPos* 26v, 74, 110v marg, [136]v, 221v (9); *BiałKaz* D2; *SkarŻyw* A2, 135; *WujNT* 44; *SkarKaz* 350b, 386a [2 r.], 387a. Cf »stała się pociecha«; »pociecha utrapionemu«; »ku pociesze«, »na pociechę«, »za pociechę«.

pociecha przeciw komu, (na)przeciw(ko) czemu (15): Pociechá przeciw bluźnirzóm. *LubPs* F3 marg; ZAcna á powážna pociechá człówieku káždemu náprzeciw zgorźzeniu *LubPs* K, 14, Nv; *KrowObr* 109v; Przeciwko niedowiárfctwu w przygodach pociechá. *RejPos* 48; to íeft poćiechá nie máła/ przeciwko grzechowy/ iż gdy pożywamy ciáła Páńskie⁸⁰ mamy żywót wieczny/ do ktorego żáden grzech zmázany niewchódzi *BiałKaz* B2v, B2, B3v, B4 [2 r.], C2, D2 [2 r.].

pociecha na co (4): LatHar [249] marg; Lecz ná lámę śmierz nálżę y miłych nálżych/ nawiętłza íeft ochłodá y poćiechá: zelźcie dobre Kátholickie z Sákrámenty kościelnemi *SkarKaz* 384b, 381b marg, 384b.

pociecha nad kim (1): iż kto go [Boga] nabárziez miłue/ [...] tego on też nawięcey miłue/ temu theż nawięcey odpuźcza/ nád tymże też nawiętłza pociechá/ ftraż/ opieká/ y ftránie iego. *RejPos* [308]v.

pociecha nad kim [= w smutku po kim] (3): Druga íeft poćiechá nálżá nád vmárlémi/ Nieśmiertelność dułż nálżych. iż ci ktorzy vmieráią ná cíele/ żyią ná dułży *SkarKaz* 383b, 385a, 386a.

pociecha o kim, o czym (13): Pociechá nadobna o zmartwiwftániu wyernych. *LubPs* aa2 marg; dáwa tám záfię o nim [Chrystusie] wielką pociechę Duch święty *RejAp* BB2v, BB4; A thu bierzcie pociechę wźyfcy nędznicy fwiátá tego o wlpomożeniu swoim/ á o tym Pánu swoim *RejPos* 256v, 110, 207v marg, 212, 256, 285v (10).

pociecha w czym (50): *LubPs* R6v; Abowiem to pociechá íeft w káždey przygodzye/ Gdy fie więc ieden dowie o drugiego fzkodzye. *RejWiz* 158v, 175; *Leop Ps* 51 arg; *BibRadz* I 316b marg; *RejAp* BB3, 55v, 119v; Náuká pocyechy w niedořtáthkoch nálżych. *RejPos* 19v marg, 20, 74 marg, 76, 138, 139 marg, 289v; *BielSat* G3v; *RejZwierc* 189, 198v, 200, 200v, [203]v, 263; *KarnNap* D3; lepiej tobie bez oká/ ręki y nogi/ to íeft/ bez świeckiey y nawiętłzey w grzechu poćiechy *SkarŻyw* 4, 26, 384, 517 marg; *NiemObr* 45; *BielSen* 17; *WujNT* 44, 635; Nie vyźrzyłz/ ktoby znáiomym fię liczył/ Albo/ w vćífk/ poćiechy vźczył. *GrabowSet* Q2; *WujNT* Ccccc2v; *SkarKaz* 488b marg, 517. Cf »pociecha w frasunku«.

pociecha w czym [= wskutek wysłuchania czego] (1): A íeflic fie kęs odwlecze pociechy twoiey/ im dłuzye czekáłz/ tym więtłżá á choynieyřzą pociechę odniefięz w prořbach swoich. *RejPos* 76.

pociecha w kim, w czym [= od kogo, skąd] (7): Bo w tym [Bogu] włfytki pocyechy y włfytki me rádości/ Ten yeft sam pośilenyem moyey nędzney młodości. *LubPs M; RejPos 17, [77]v, 269v, Ooo2 marg; GórnTroas 63; W krzyżu y w vtrapieniu iest poćiechá. WujNT Zzzzz3v.*

pociecha czyja [w tym: pron poss (139), G sb i pron (78), ai poss (5)] (223): *OpecŻyw 30, 191v; MurzHist Gv, T2v; MurzNT Luc 6/24, k. 218v marg; LubPs Bv marg, B3v marg, Fv marg, H3v marg, L4 marg (14); KrowObr 69; RejAp BB4, 22v, 52, 61v, 70 (19); RejPos 10, 17, 20 [2 r.], 26v [2 r.], 30 marg (72); GrzegŚm 4, 28; A małz pewny dekret iego pocyechy ſwoiey o onym mámotrátnym ſynu wczyniony RejZwierc 178v; Pewnie Anyoł Páńłki/ ktory tobie iest ná ſtraż á ná pocyechę twoię dány/ doprowádzi cie do káżdey pocyechy twoiey y do oycá twego niebieſkiego RejZwierc 199, 200v; BiałKaz B3v, Cv; CzechRozm 24v; KochPs 180; SkarŻyw 114, 115; KochTr 9; WisznTr 4; LatHar 237; WujNT Luc 2/25, 6/24, s. 423 marg, 437 marg, 2.Cor 1/5; SiebRozmyśl H4; PowodPr 85; Mieyſce teź ono koſcioła Sáłomonowego/ miáło oſobne á wielkie przywileie do poćiech ludzkich/ ktorych żadne inne ná on czás nie miály SkarKaz 40b, 240b, 381a [2 r.], 383b, 385b, 385 (10); SzarżRyt C3v. Cf »pociecha smętnego«; Wyrażenia przyimkowe.*

pociecha czyja [= od kogo] [w tym: pron poss (10), G sb i pron (10), ai poss (5)] (25): *MurzHist H, O3; RejPos 267v, [308]v, Ooo2; GrzegŚm 5, 9; KochPs 142; Wedle wielkoſci boleſci w ſercu moim poćiechy twoie Pánie wweſelili duſzę moię. SkarŻyw 291; w tym cię potwierdzáiąc y vpewniáiąc częſtymi ſwemi poćiechámi/ ktoremi łáłkę ſwą/ y przychyłnoſć oycowłką ku tobie pokázuie. LatHar 676, 31, [249], 366, 469; WujNT 437 marg; SkarKaz 552b. Cf »pociecha boska«, »pociecha Ducha Świętego«.*

W połączeniach szeregowych (36): *PatKaz III 124; MurzHist O3; LubPs Bv marg; Misericordia solet supplicibus et calamitosis occurrere, Nędznym á vtrapionym oſtáteczna pocyechá y łáłká s miłofierdziem złączona. Mącz 74d; RejAp 55v, 102v; BLogoſławiony then Pan á Zbáwiciel náłz/ tu nam ná zbáwienie náłze á ná wſzytki pocyechy y náuki náłze od Bogá Oycá zeſłány RejPos 121v; Pátrżayże gdy ná cię iáki ſmętek/ fráłunk/ ábo vpadek iáki żáłoſciwy przypádnie/ łkądże pocyechá/ łkądże nádzyeiá/ łkądże pewnieyſzy ráłunk tobie przypáſć może/ iedno s ſłowá á z obietnic Páńłkich. RejPos 167, 101v, 116, 147v, 166, 169v (11); RejZwierc 90v; WujJudConf 84; SkarJedn 356; SkarŻyw A2, ReszPrz 92; LatHar +++v, 96, 235, 247, 288 (11); WujNT 751; Zacna y Bozka rzecz ieft/ namillzy bráćia/ zbáwienie czynienie (to ieft wczynki dobre) poćiechá wielka wiernym/ podporá nádzieie/ obroná wiary y lekárłtwo grzechu. SkarKaz 350b, 552b.*

W przeciwstawieniach: »pomsta (5), (prze)strach(y) (5), smutek (a. smętek) (3), frasunk(i) (3), męka(-i) (2), płacz (2), pogroźka(-i) (2), bieda, bojaźń, boleſci, fałszny żywot, gromienie, groźba, karanie, kłopoty, mizeryje, nędze, pokusy, ſłumienie, troski, trwoga, upadek, utrapienia, złe, żáłoſć ... pocyecha; cierpieć, dolegać, lękać ſię, płakać ... pocyechę mieć (a. baczyć, a. widzieć); co smęci i trapi ... pocyecha« (42): *MurzHist K2; MurzNT Luc 16/25; Choć Pan karánye dopuſci zá grzech/ ále iednáł pocyechy wiernego nye odeymuie LubPs H3v marg, K5 marg, Z3v; Leop Ps 51 arg, Is 57 arg; BibRadz Is 19 arg; Coź dáley ten Apołtoł ſwięty po thym płáczu ſwoim o pocyechę ſwoiey powiáda? RejAp 52, 61v, 87, 96v, 117v marg, 121, 159, Ee4; A iżbyſ táł rzekł/ á tylkoź tego iż ſie iedno thą nádzyeią będę cieſzył/ á mnie zewłżąd przedłię dolega/ á pocyechy niłkąd przedłię ná*

tym świecie nie baczę? *RejPos* 138v, 26v, 167, [249]v; *GrzegŚm* 28; *CzechRozm* 248v; Iáko mię bárzo trofki moię łufzyły/ Ták mię wdzięczné póciechy twoie chłodziły. *KochPs* 142; *SkarŻyw* 227, 243, 298; *GórnTroas* 60; *GrabowSet* C2, C3, F3v; *LatHar* 202; *KolakCath* C; *KolakSzczęśl* A4; *WujNT Luc* 16/25, 2. *Cor* 1/5, Yyyyy3; á miáfto póciechy śleřz á dopuřczalř ná mię co mię łmęci á trapi *SiebRozmyśl* E4v, F; *SkarKaz* 351a marg, 488b [2 r.].

W tłumaczeniu imienia (1): Bo naprzod imię iemu ci Apořtołowie [...] tákie dáli Bárnábafř/ ktore famiřz wykładáią: Syn póciechy: zniego wielką póciechę kořciółowi obiecuiąc. *SkarŻyw* 534.

W charakterystycznych połączeniach: *pociechy patrzyć* (3), *pragnąć* (3), *słuchać* (14), *szukać* (10), (u)życzyć (3), *używać* (*używający* (2)); *być* (*zosta(wi)ć bez pociechy* (5)); *być ku pociesze* (8), *czynić* (4), *da(wa)ć* (*podawać*) (4), *napisać* (*napisany*) (10); *pociechę* (*o*)*baczyć* (3), *objawić*, *ogłądać*, *opowiadać* (*opowiedzieć*) (6), *pokazać*, *powiadać* (*powiedać*, *powiedzieć*) (4), *sprawować*, *tracić*, *ujrzyć*, *ukazywać*, *umnożyć*, (u)*słyszeć* (9), *zostawić* (*zostawać*) (9); *na pociechę czynić* (2), *prosić* (2), (*wy*)*ślać* (2), *zostawić* (*zostawiony*) (2); *za pociechę da(wa)ć* (2), *liczyć* (2), *mieć* (2), *zostawić* (2); *być pociechą* (4), *opatrzyć* (*opatrzony*) (3); *wiedzieć o pociesze*; *zostać* (*zostawić*) *przy pociesze* (3); *pociecha człowieka* (4), *grzesznego* (2), *kościół* (3), *ludu* (2), *ludzi* (3), *świata* (2), *wiernego(-ych)* (22); *pociecha człowieku(-owi)* (10), *grzesznemu*, *każdemu* (3), *kościółowi* (4), *ludowi*, *ludziom* (3), *umarłemu* (3), *wszystkim* (4); *pociecha od Boga* (*Ojca*) (2), *Pana Boga* (8); *pociecha nad umarłymi* (2); *pociecha* (*na*)*przeciw(ko) grzechu(-owi)* (3), *śmierci* (4); *pociecha o Bogu Ojcu*, *Panu* (2); *pociecha w grzechu* (2), *niebezpieczeństwie* (*niebezpieczeńściach*) (4), *Panie*, *trudności(-ach)* (3), *uściskach* (4), *upadku(-ach)* (4); *pociecha częsta* (2), *druga* (12), *hojna* (3), *ina* (*insza*)(3), *jakaś* (2), *każda* (9), *mała* (*namniejsza*) (3), *niejaka* (4), *niemała* (10), *nieomylna* (6), *nowa* (2), *omylna*, *osobliwa* (*osobna*) (7), *ostateczna* (4), *ostatnia* (5), *pewna* (6), *potrzebniejsza* (2), *pożądana*, *prawdziwa* (*prawa*) (7), *rozliczna* (2), *rozmaita* (6), *spólna* (2), *świecka* (2), *ta* (10), *taka* (5), *uczyniona* (2), *wielka* (90), *wszelaka* (11), *wszytka* (16), *żadna* (18).

Fraza: »stała się pociecha [komu]« (1): áby łie wřdy łtała teř kiedy póciechą łmutney á požądliwey duřfy moiey. *RejPs* 211v.

Zwroty: »pociechę(-y) brać (*a. bierać*), wziąć (*a. przyjąć*)« [*w tym: z kogo, z czego* (11), *skąd* (2)] = *reportare salutium Mącz* [*szyk zmienny*] (18:17); *MurzNT* 96, 176; Závřdy w wyelkości trapyeny mego řerdecznego/ Byerałem hoyne pocyechy od Páná moyego *LubPs* V3v, R6v; *KrowObr* 159v; *RejWiz* 131; *Mącz* 400a; *RejAp* [15]v; Ale on táko załmucony był/ iże řadney póciechy wziąć nie mógł/ ále vřtáwicznie wřdychał á płałał. *HistRzym* 4v; *RejPos* 141, 223v [2 r.], 256v, 285v, 298v; *RejZwierc* 198v, [203]v, 263, 263v; *CzechRozm* 24v, 111v, 112; *KarnNap* E4; *SkarŻyw* 167, 227, 244, 349, 581; ty wdzięczna lutni/ Skąd póciechę w řwych trořkach biorą ludzie łmutni *KochTr* 14; *ArtKanc* A18v; *KochFrag* 53; *WujNT* 121, 635; biórac od ćiebie póciechę y vřdrowienié/ á ia przedię leię w boleřciách obléwáiąc łzami pořciel moię *SiebRozmyśl* F; *SkarKaz* 203b.

»pociechą cieszyć (się) (*a. pocieszyć*), *pocieszon* (*a. ucieszony*)« = *consolatione consolari PolAnt, Vulg* [*szyk zmienny*] (9:2); *RejAp* 45v; *RejPos* 27v, 126, 267v; *GrzegŚm* 12; *BiałKaz* B2; *BudNT* 2. *Cor* 7/6; *CzechRozm* 96v; *LatHar* 636; *WujNT* 2. *Cor* 7/7; á poddawáiąc to wřzytko pod wołá iego řwięta/

fkromnie to [choroby i frasunki] W.K.M. znośiła: zá co též Wálżę K.M. Pan Bóg możnie wyrwáiąc/
wielkiemi zásię pociechámi cíelzył. *SiebRozmysł* [A2]v.

»czekać (a. oczekawać, a. oczekiwać, a. doczekać (się)), oczekawający (a. oczekiwający) pociechy«
= *exspectans consolationem Vulg* [szyk zmienny] (12:3): *OpecŻyw* 30; *RejPs* 191v; *LubPs* bb3; Tám
gdzye iuż będą wiecznie w záłofciach nárzekác/ W wiecznych mękach pociechy iuż żadney nie
czekác. *RejWiz* 178; *RejPos* 55v, 128, 145; á nędzna muchá [tj. człowiek ubogi] [...]/ vtráciwfy
wizytko/ uie [!] doczekawfy fie żadney pociechy w vpádku swoim/ idzie [z sądu] [...] do domu ręce
záłomiwfy. *RejZwierc* 189; *SkarŻyw* 114 [2 r.], 115; *MWilkHist* I; *WujNT Luc* 2/25; Támże dużá
naświétłza/ do piekła sftąpiłá/ By oné święte oyce/ z mąk ich wybáwiłá: Którzy onéy pociechy/ ták
dawno czekáli/ A tám w onych ciemnościách/ do niego wołáli *SiebRozmysł* I; *SkarKaz* 273b.

»pociechę czuć« [szyk zmienny] (4): *MurzHist* O3; Niech syc hárdzi śmieią/ ia twych praw nie
odtępuię/ Ia twé wieczné łády pomnię/ z kąd pociechę czuię. *KochPs* 181; *SkarŻyw* 369; *ZawJeft* 20.

»pociechę(-y) da(wa)ć (a. podać, a. oddawać), darować; pociecha jest (od)dana« = *consolari Vulg*;
reddere consolationem PolAnt [szyk zmienny] (18:1;2): *PowUrb* + [2 r.]; Bos obiecał iże po vkorzeniu
vdřęczenia dałz pociechę grzesznemu. *WróbŻołt* oo5v; daná im iefth pociechá á pewna obietnicá/ iż
nigdy nádzieía ich á zapłátá ich im omylna być nie może *RejAp* 61v, BB2v, 98; A tu dał przykład á
pociechę káždemu Krześciánłkiemu człowiekowi/ ktory fie sftanie tym sfnaczkem Bożym/ á národzi
fie znowu w imię iego z wody á z Duchá s. *RejPos* 20, 27v, 110, 127, 193; *BielSat* G3v; Tám tedy
Pálterze máią pociechy niemocnym dáwác/ w wierze ich pošiláiąc y przypráwuiać náuka/ iákoby
Szátánłkie pokuły mogli zwyciężyć. *WujJudConf* 199v; *BudBib Is* 57/18; *BielSen* 17; *GrabowSet* G3v;
LatHar 96, 235, 651; *KołakCath* C; *SiebRozmysł* B.

»pociechy dostępic« (3): *RejPos* 142v; *WujJudConf* 84; Pożádaney pociechy ták nie doftápi/ Iedno
w záłości zniknie/ á do piekła zftápi [!] *KołakSzczęśł* A4.

»pociechę(-y) mie(wa)ć« [w tym: z kogo, z czego (13), skąd (3)] = *consolationem habere PolAnt*,
Vulg; *allevare, firui recordatione, recreari, sustentari Mącz*; *consolari PolAnt*; *solacium habere Vulg* [szyk
zmienny] (51): *BierEz* G4v; *OpecŻyw* 30; *MurzNT Luc* 6/24; A ták tu będyełz miał ofobliwą pociechę
s tych wřzytkich wyřłzey wypifáných Pfálmow *LubPs* Xv; *KrowObr* 48; Moizełz vczynił tę modlitwę
máluczko co przed śmierciá/ áby lud miał pociechę w thák wielkich trudnoćciách ktore miał ná
fię. *BibRadz* I 316b *marg*, *Sap* 3/18; *Mącz* 137d, 190b, 448c; wierny áby pociechę miał z obyetnic
Pánłkich/ iż áni vmrze áni łádzon będye *RejAp* 121, BB4v, 47, 119v; *RejPos* 81v, 113v, 221v, 256,
258 (8); *BiałKat* 98v; *HistLan* F4v; *BudBib* 2.Mach 7/6; *BiałKaz* B2, B3v, Cv; *BudNT Phil* 1/7;
CzechRozm 136, 186; *KarnNap* E3v; *SkarJedn* 356; *SkarŻyw* 184; *WerKaz* 291, 292; *WisznTr* 26;
ArtKanc M11; *WujNT Luc* 6/24, 16/25, s. 263 [2 r.], 435, *Philem* 7, *Hebr* 6/18; *SiebRozmysł* H4;
SkarKaz 2a, 384b, 488b [2 r.], 550b; Lecz znam práwie łzczęśliwym/ kto pociechy swoie W tobie
łámym ma Pánie/ prožen infzych rzeczy *SzarzRyt* C3v.

»nadziewać (a. spodziewać) się pociechy; pociecha nadzieje« (2;1): *RejPos* 147v; Com fię tedy
nádziewał pociechy od ciebie/ To cię łam cíelzyć muřę/ zápomniawfy siebie. *KochFr* 68; *PowodPr*
63.

»pociechę obiecować; obiecana pociecha; obietnica pociechy« [szyk zmienny] (6;3;1): *Leop Is* 57 arg; *BibRadz Is* 19 arg; obiecuie zálie pociechę wiernym swoim/ iż im chce zálie zefláć wierne náuczyciele swoie ku pociefze ich w onym obładzeniu ich. *RejAp* BB3, 87, 98; *RejPos* 27v, 273; *SkarŻyw* 534; *WujNT Ioann* 16 arg; Płaczącym obiecána poćiechá. *SkarKaz* 638b.

»odnieść pociechę« [w tym: z czego (2)] [szyk zmienny] (11): *RejPos* 76 [2 r.]; *RejZwierc* 200; Poydę do iey kościoła á będę pościł/ dni czterdzieści/ áza iáką poćiechę odniołę. *SkarŻyw* 172, A4v, 62, 98, 319, 584; *LatHar* 349; *WujNT* 214.

»pociechą(-ami) posilać, utwierdzić; pociechy umacniać mają [przeciwko czemu]« (1;1;1): *RejPos* 126; chřeścyáńskym człowiekiem będąc/ maľz swoe osobne poćiechy/ ktore cię vmáczniáć máią/ przeciwko ftrálliwey śmierci. *BialKaz* Cv; żeby mógł w wćilkach wytchnąć/ á mocniej się nieprzyaciódom swoim stáwić/ rozmáitą go záwždy poćiechą pošiláć raczy. *SkarJedn* 313.

»pociechę(-y) przynosić (a. przynieść); pociechy przyniesione« [szyk zmienny] (5;1): Ktore rzeczy wśytki wielką pociechę Každemu człowiekowi wiernego sercá/ przynoszą *LubPs* Hv; *KwiatKsiqz* P4v; iż vbodzy á prostaczkowie poználi á opowiedáią Ewanyeliá/ to iest/ ty nowe pošelstwa á ty nowe pociechy z Máyeřtatu niebieřkiego od niego przynieřione. *RejPos* 305v, 273; *WujNT* Yyyyy3; *SkarKaz* 576a.

»pociechą smutku ulżyć« (1): *Solatio aliquo luctum fratris levare*, Nieyáką pociechą smutku brackiego vlżyć. *Mqcz* 400a.

»(z)naleźć (a. najdować) pociechę(-y)« [szyk zmienny] (15): *RejPs* 186; *RejAp* AA6, 146v; iż záwždy naydziemy nie omylną pociechę swoię we wśytkich smętkoch nářyřych/ gdy záwołamy w imię iego do Boga Oycá swego niebieřkiego. *RejPos* 220v, 117, 177v, 244v, 245 [2 r.]; *RejPosRozpr* c4; Y ná puřczy poćiechy nienaydzie ktosie domá nie záprzy łamego łiebie. *CzechRozm* 230v marg, 230v, **v, **2v; *SkarŻyw* A4.

Wyrażenia: bibl. »Bog, Pan, Ociec wszel(a)kiej pociechy« = *Deus totius consolationis Vulg* (5:1:1): któryś iest Ociec miłosierdzia/ y Bog wśelákiey poćiechy y prawdy *KrowObr* 2v, 98, 203v; *SkarJedn* 313; *LatHar* 84, 92; *WujNT* 2.Cor 1/3.

»pociecha boska (a. boża), Pana, Pańska« [szyk 4:2] (3;2:1): *BielKron* 329v; *Pocyechá Páńřka* ábychmy się nie lękáli. *RejPos* 51 marg, 319, 338v; *CzechRozm* 96v; *LatHar* 637.

»pociecha Ducha Świętego« [szyk 2:1] (3): Ták tedy kościół po wśytkiey Iudřkiey ziemi y Gáľileiey y Sámárie y miał pokoy/ y budował się chodząc w boiáźni Páńřkiey/ á poćiechą Duchá świętego był nápełniony [*consolatione sancti Spiritus replebatur*]. *WujNT Act* 9/31, *Ioann* 16 arg, s. 435.

»pociecha w frasunku, w smętku itp.; pociecha [komu] utrapionemu, smętnemu itp.; pociecha smętnego (a. smutnego), płacznego; pociecha trosk; pociecha z płaczu; pociecha u zasmęconego« [szyk 20:8] (15;7;3;1;1;1): *BierEz* G4v; *DiarDop* 105; *LubPs* O3, V3v, cc4; *Mqcz* 74d; *RejAp* 47; *RejPos* 220v [2 r.]; *GrzegŚm* 10; *CzechRozm* 96v; Toć iest poćiechá myř tróřk/ y wzdychánia/ Czekam ia przedsię twęgo smiłowánia *KochPs* 208; Dziećinne iego ięranie y poćiechá w płáczu niebyła inřza okrom Křiąřek. *SkarŻyw* 200, A2, 15 marg, 196 marg, 298; *KochTr* 14; *ReszList* 143; Płácz iest iákás poćiechá v zářmęconego/ Lzámi się serce tuli w vtrápieniu iego. *WisznTr* 10;

ArtKanc A11; *LatHar* 264, 578; *SiebRozmyśl* B; Bo wielka smutnemu pociechą/ gdy mu kto smutku y płakania pomaga. *SkarKaz* 385b; O pociechách w kłopotách tego żywotá. *SkarKaz* 550a, 45a, 386b.

»nadobna, wdzięczna, piękna, miła, nasłodsza pociecha« [*w tym: nadobna a wdzięczna (1)*] [*szyk 14:3*] (8:6:2:1:1): NAdobna pocyechá wiernym náprzećiw popędliwości ludzi złościwych *LubPs* I4, K2 *marg*, O2v *marg*, O6, Pv *marg*, R2 *marg* (12); *RejPos* 207v *marg*, [323]v; *RejZwierc* 90v; *KochPs* 142; *KołakCath* C4v.

»pociech(y) (pełne) słowa« (3): *RejPos* 269v; á tam wślyźeć mogli ony łáfkáwe á wśzech pociech pełne słowá twoye: Podźciełz błogóśłáwyeni Oycá moiego do kroleśtwá wam wiecznie zgotowánego. *RejPosWstaw* 22v; *KołakSzczęśl* B4v.

»wnętrzna pociecha« [*szyk 3:1*] (4): *WróbŻółt* Y4v; *GrzegŚm* 29; Ták wnętrzna pociechá y miłość Bołka/ lekká iey czyniła zwierzchną niemoc. *SkarŻyw* 582; *LatHar* 260.

Szeregi: »pociecha, (i) lekarstwo (a. leczenie)« [*szyk 2:1*] (3): *BiałKaz* B3v; *SiebRozmyśl* K; Toć ośtátnia pociechá y lekárśtwo náśze/ prawdá słowá Páńkiego Ile rátowác *PowodPr* 85. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»łaska i pociecha« (1): Ożywiłeś mie i wywiodeś mie z głębokości ziemie (*koment*) Ożywiłeś [*Ps 70/20*], czufz łaská y wnętrzna pociechą. *WróbŻółt* Y4v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»miłosierdzie i pociecha« (5): Ieśt mi tego Pan Bog wśzechmogący/ [...] y Oćiec wśzego miłofierdzia y pociechy/ dobry śzwiádek w śercu moim/ iż [...] *KrowObr* 98, 2v; *SkarJedn* 313; *LatHar* 84, 92. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 4 r.*]

»nadzieja (a. woń nadzieje) a ((a)ni, i) pociecha« = *spes nec solacium PolAnt* [*szyk 9:8*] (17): *Leop 4.Esdr* 5 *arg*; *BibRadz Sap* 3/18; Poyrzyłz ták gdzie ieno chcełz iuż prze náśze grzechy/ Zadney nadzieie niemáłz/ ni żadney pociechy. *Prot* D; *RejAp* 77v, 117; *RejPos* 20, 48v, 163v, 212, 222, 245, 256; A cnotliwy lepak á rozumem zápomożony/ y w dobrej nádziei/ y w pocieśze od Bogá/ od rozumu/ y od przyacioł/ y w poćciwey ślawie pośtánowiony iuż z weśełszá myślá wżywa tego tho co mu z dopuśzczenia Páńkiego od nieśzczęścia przypada. *RejZwierc* 152; *CzechEp* 153; *OrzJan* 36; *SkarKaz* 83a, 350b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pociecha i namowa« [*szyk 2:1*] (3): *MurzHist* T2v; Żywot S. Blezylle wdowy: ábo ráczey pociechá y namowa do rodzicow w śmierći dziećek śmęcących śię/ vczyniona *SkarŻyw* 195; *SkarKaz* 548b.

»napominanie (a. napomnienie, a. upominanie) abo (i) pociecha« [*szyk 6:1*] (7): *MurzHist* P4; A wśzákoż tu ieśt vpominánie nadobne y hoyna pociechá wiernym/ iż chociałz w trófkách śwoich iákokolwyek wćiśnyeni będą/ á wśzákoż Pan nigdy zániechác ich nie ráczy w onych smutkoch á kłopotiech ich *LubPs* Iv, K; *WujNT* 623 *marg* [3 r.], *Hebr* 12/5. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»nauka a (i, albo) pociecha« [*szyk 15:11*] (26): wślyźemy tu niektoré [*rozmowy*] co pożytecznieiśzé/ dlá nauki Chrześćjanow wśzyłtkich/ a pociechy ośobliwyi tych ktorzy pana Chríśtuśa śtále wyznáwaią *MurzHist* E4; *LubPs* R4v, Z2; *KrowObr* 159v; Iáko Prorok vpomina smutne mátki dziećek tych/ áby śie nie fráłowály. Nam dawáiác náukę á pociechę/ iż káždy wierny ieśt w opiece á w pilney śtraży iego. *RejPos* 27v 45v *marg*, 48, 125, 131v, [137] (12); *BiałKat* a2; *HistLan* F4v; *RejPosWstaw*

41v; *SkarŻyw* 581; O wżytkim trudno teraz mówić/ ále potrzebnieyſze náuki y poćiechy weźmiem. *SkarKaz* 203b, 240b, 244, 385, 416b, 576b. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 5 r.*]

»pociecha, (i, a, ani) obietnica« [szyk 17:10] (27): ZAprawdę wdzyęcźnych obietnic/ á wielkiey pociechy pełno ieſt w tym to Pálmie *LubPs* V v, *Cv marg*, *G marg*, *Z3*, *ccv marg*; *RejAp* BB4, 45v, 61v, 70, 87v, 119v; *RejPos* 128, 138v, 141, 201v, 277 (11); Prawdziwą obietnicę y poćiechę wiernym íwym Kryſtus oznaymia/ żywot wieczny *GrzegŚm* 6, 5, 9, 39; gdyż oprócz tych trzech námienionych części [*ksiąg Mojżeszowych*]/ náyduie ſie czwarta [...]: Hiſtorya mowię ábo ono porządne opiánie [...] człowieká y vpadku iego/ obietnic y poćiech Bożych ktorými cieſzył przodki náſze *CzechRozm* 96v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»pociecha, (i) obrona« [szyk 8:4] (12): *KrowObr* 69, 109v; *RejAp* 119v; *RejZwierc* 173v; *CzechRozm* 185, 248v; á iźbyſ też prezeń [!] Pánu Bogu przyiaćielem zoſtał/ ábyſ nábył pewney poćiechy we wżyſtkich pokułách/ y obronj we wżyſtkich złych przygodách *KarnNap* D3; V páná ma poćiechy ízukać/ y obrony/ Kto niechce być w nádziei fwoiéy omylony. *KochPs* 195; *SkarŻyw* 572; *LatHar* 31, 237, 641; [Złaſky Boze [!] nam [*wieczne ſłowo*] dano/ Do pocechy/ y obrony *Krofej* K4]. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»pociecha i (a) ochłoda« [szyk 3:2] (5): rozmaitość lekcyi poćieche a ochłodę im przinieſie/ abowiem nowa lekczya vprzikrzenie ſtarey oddali. *KwiatKsiąż* P4v; *Mącz* 190b, 448c; *SkarŻyw* A4v, 384b. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pociecha i (a) opatrność« [szyk 1:1] (2): á ząwždy ſowito ſie okázowały nád nim pociechy y opatrności iego. *RejPos* Ooo2, Ooo4.

»pociecha a otucha« (1): A tu obácź ieſliże thu tobye mále pociechy á mále otuchy s tey pirwżey náuki á ſpráwy tego człowieká ſwiętego okázac ſie mogą *RejPos* 297.

»pociecha i pobudka (a. pobudzenie)« [szyk 1:1] (2): *GlabGad* A2v; Ieden [*tj. św. Atanazyjuſz*] był barzo łákwawy/ á drugi [*tj. św. Niceta*] trochę furowłzy: ieden ná gromienie niedbałych y wyſtępnych/ á drugi ná poćiechę y pobudkę boiázliwych y ſtroſkanych/ íwych darow vżywał. *SkarŻyw* 298. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pociecha i podpora« (1): Pánno iedennaſćie lat/ po w niebo wſtápieniu Syna twego/ ná poćiechę y podporę wiernych Páńſkich w ſmiertelnym żywocie mądrze zoſtáwiona/ modl íię zá námi. *LatHar* 504. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pokoj i pociecha« (1): wymawia Zydom że ſie vragáli z Kryſtá/ y opowiada im ſtłumienie/ á tym co ſie náwrocą pokoy y poćiechę o biecuie [!] *Leop Is* 57 arg. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pomoc i pociecha; pomoc z pociechą« [szyk 7:3] (9;1): *KrowObr* 62v; *BielKron* 329v; Bo gdy íię ná puſte mieyſcá vdał Pan Ieżus/ zá morze Tyberyádſkie/ lud wielki przez pięć tyſięcy/ ízukaiać poćiechy y pomocy w chorobach: wyprawił íię zá nim *SkarŻyw* 384; A niech pomoc kwitnie twa z poćiechą we mnie. *GrabowSet* C3; *LatHar* 469, 633; *WujNT* Zzzzz4v; *SkarKaz* 273b, 611b, 633a. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.*]

»pociecha i (ani) poſilenie« [szyk 1:1] (2): *KarnNap* D4; A ktemu iź iego Bożka náturá y ſiła/ ták íię w nim [*w Chrystuſie*] była vtáilá/ [...] że od niey żadnego poſilenia/ áni poćiechy náturá człowiecza nie bráła *WujNT* 121.

»przestroga i pociecha« (2): Przeŝtrogi y poćiechy/ dla tych oŝobliwie połoŝone/ ktorzy częŝto naŝwiętlżego Sákrámentu Ciála y Krwie Pánŝkiej vżywáią. *LatHar* 244, Aaa6v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pociecha i radość« [szyk 1:1] (2): *LubPs* M; Bo radość mamy wielką y poćiechę w miłości twey/ iż wnątrznóŝci ŝwiętych ochłódzone przez cię bráćie. *BudNT Philem* 7. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»pociechy, rady« (1): Kŝiáŝetá przeciw mnie mówiá/ á ia łłowá twoie Rozbierám: to łá poćiechy/ to łá rády moię. *KochPs* 180. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.*]

»pociecha i ratunek« [szyk 2:1] (3): *NiemObr* 30, 45; Pokułamí tedy y fráľunkámi łtrefktány/ z tey ŝwiátoŝci poćiechy łzukay y ráťunku/ od Pána w niey rzeczywiŝcie bęďącego. *LatHar* 202. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»ufność, pociecha« (1): Ewangelia przynoŝi vńnoŝć y boiazń/ poćiechę y przeľtrách. *WujNT* Yyyyy3.

»pociecha a utwirdzenie (a. potwirdzenie)« (6): A ia iefzcze ktemu ku pociefze á ku vtwirdzeniu náďzyeie káďdego/ poľľę im Duchá ŝwiętego *RejPos* [136]v, 34v, 156, 165, 256v, 285v. [*Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.*]

»wesele i pociecha« (1): Abowiem wesele wielkie miałem y poćiechę [*gaudium ... et consolationem*] z miłości twey bráćie/ iż wnątrznóŝci ŝwiętych łá przez cię ochłódzone. *WujNT Philem* 7.

»pociecha i wybawienie« (1): iuŝ pewno bęďiefz iľť/ nie zmienĩľzi wiáry á náďzyeie o tym Pánu łwoim/ káďdey pociechy y wybáwienia łwego/ w náwiętlżych niebeľpiecznoŝciach łwoich. *RejZwierc* 200v. [*Ponadto w połączeniach szeregowych 2 r.*]

»pociecha a wyŝtrzeŝenie« (1): ku pociefze á ku wyľtrzeŝeniu náľzemu Ian s. w xvij. połoŝeniu kľiąg łwoich to náďobnie nápiľał *RejPos* [137]v.

»pociecha i zbudowanie« (1): Co iż ná chwałę y ná dzieľkowanie Pánu Bogu/ á przy tym ná łwá y ná innych wiernych poćiechę y zbudowanie czynili [...] *WujNT* 615.

Wyrażenia przyimkowe: »bez pociech(y)« [*w tym: czyja (1)*] (7): łkroćił łobie ŝywotá/ onemi nieznóŝnemi fráľunki/ bez ŝadney pociechy/ y doŝtánia wielkiey korzyŝci *GórnDworz* Dd4v; *RejPos* 26v; wiem błogóľłáwiona Pánno/ iľz od ciębie nikt bez poćiechy nieodchodzi/ tyŝ łamá iefť obroná náľzá v Syná twego. *Skarŝyw* 173; *CzechEp* 153; *ReszList* 187; *LatHar* 641; *SkarKaz* 422a.

»dla pociechy« [*w tym: czyjej (8)*] (9): *MurzHist* E4; *RejPos* 45v *marg*, 75v; *BiałKat* a2; *LatHar* 248; dáie drugá więtlżá [...] przyczynę błogóľłáwieńťwá/ dla poćiechy wŝyťkich wiernych łwoich *WujNT* s. 242, 623 *marg* [2 r.]; *SkarKaz* 381b.

»k(u) pociesz(-cham)« [*w tym: komu (15), czyjej (50)*] (86): *PatKaz III* 124; *GlabGad* A2v; *RejPs* 77; *MurzHist* K2; *KrowObr* 13v, 48 *marg*, 171; *Leop* 4.*Esdr* 5 *arg*; *RejAp* BB3; A ŝaden nie powitał áni ná niebie áni ná ŝyemi/ ktorzyby był w tym vpáďłego człowieká ráťowác mogł/ by był nye ten IEZVS/ á nie ten błogóľłáwiony Zbáwiciel/ ktorzy łie thu nam ŝyáwił ku więtlżey á więtlżey pociefze náľzey. *RejPos* 34, 34v, 41, 44v, 45, 48 (57); *GrzegŚm* 51; *WujJudConf* 220v; *CzechRozm* 24, 43v, 96v, 185, 248v; *KarnNap* D4, E4v; *Skarŝyw* 196, 538, 572; *NiemObr* 30; Ráćŝ ŝtępić z niebios łwych/ k pociefze pľáćzľiwych *ArtKanc* A11, N10; Roŝnych twych dárow/ liczbá nieľkończona/

Mnie/ ku pociecham/ częŝto pozwolona *GrabowSet* O4; *OrzJan* 36; Włzákże ábyłmy wiernym ku ich poćiefze íákákolwiek pomoc dáli: rozdzielemy te kśięgi ná piéc częŝci. *WujNT* 837; *SiebRozmysł* K; *SkarKaz* 611b.

»na pociechę(-y)« [*w tym: komu* (2), *czyj* (12)] (14): Iż to ieŝt prawdziwy Prorok/ ktory przyŝedł ná pociechę ŝwiátá tego. *RejPos* 83, 110, 121v, 125, 305; *RejZwierc* 199; *SkarŻyw* 4, 75, 298, 319; *NiemObr* 81; *LatHar* 504; *WujNT* 615, *Apoc* 11 arg.

»za pociechę« [*w tym: komu* (1), *czyj* (1)] (5): Ieŝli złoto/ łrebro/ ábo bogáctwo/ chciał byŝ mieć zá pociechę/ opuŝciwłzy Páná? *RejPos* 138v, 119, 234; *Tym ci Pan Martę ciełzy/ co chce áby było zá poćiechę nam wŝyłtkim. BiałKaz* D2; *SkarŻyw* 517.

»z pociechami(-a)« [*w tym: czyimi(-ja)* (3)] (12): *RejPs* 50; *LubPs* Y3v marg; z íákimi pociechámí wielkimi czeka [*dusza człowieka wiernego*] oney obietnice Páná ŝwego *RejPos* 128, 138, 223v, 258, 275v; *RejZwierc* 199; ták iż ŝewłżąd [!] zrozmaítymi przygodámí y chorobámí do niego łzli: á káždy z poćiechą odchodząc/ tym go wíęcey ławnym po wŝyłtkim ŝwiećie czynił. *SkarŻyw* 29; *WerKaz* 294; *GrabowSet* D; *LatHar* 489.

Personifikacja, tu: osoba dramatu (3): *Perfony rozmawájące. [...] Pociechá BielKom* G, nlb 8.

Szereg: »Pociecha, to jest Consolatio« (1): *Pociechá to ieŝt confolatio. BielKom* G5v.

W przen (37) : *RejPs* 174v; Bo to czuię/ íŝ ŝię żádná pociecha vmysłu moiego chfyćić niemoże *MurzHist* F4v; Ale trudno w ty rzeczy vgodzić/ Gdy pociechá nie chce myłli chłodzić *BielKom* G; A oni wnet z ochotą yedli do łytoŝci/ Y byli nápełnyeni w oney łwey żádoŝci/ Acz chutliwe ferce ich łnadź yelcze prágnęło/ Aby w żádry łákomey pocyechę ŝwą wzyęło. *LubPs* R6v; *RejPos* 162v marg, 267v, 342; *GrzegŚm* 39; *KarnNap* E4; *KochPs* 142; wtey trwodze czuię [!] poćiechę dułzá moiá. *SkarŻyw* 369; Z káždęgo kátá żáłoŝć człowieká vymuie/ A ferce łwey poćiechy dármó vpátruie. *KochTr* 9; Serce [...] Czúło ŝe tá poćiechá głębooko tonęła *WisznTr* 10; *LatHar* 248, 671; *SkarKaz* 350b.

Wyrażenia: »pociecha duchowna (a. duszna), na duszy, duszy« [*szyk 10:3*] (9:2:2): *OpecŻyw* 30; *RejPs* 211v; *CzechRozm* 19v; *KarnNap* C3v; *SkarJedn* 356; płáczem łie vłtáwiczným y wzdychánim ferdeczným trapił/ álŝ do duchowney łię poćiechy ná koniec do łług Bożych vćiekl *SkarŻyw* 14, 26, 167; *NiemObr* 27; *LatHar* 661; Trwogá przyydzie ná trwogę/ y nowiná ná nowinę. Y będą łzukác widzenia (ábo poćiechy dułzney) od Proroká ábo Káznodzieie *PowodPr* [86]; wielkie y pożyteczne drzewo roŝcie/ niewymowney poćiechy ná dułzy/ y nádzieie w niebie *SkarKaz* 83a, 422a.

»pociecha oku« (1): Teraz tá łámá [*Poliksena*] z wŝyłtkich zołtáła przy boku/ Towárzyłzká nieŝczęŝcia/ á poćiechá oku. *GórnTroas* 63.

»pociecha w sercu, serca, sercu, serdeczna« (2:1:1:1) *WróbŻołt* 4/7; *Allevor cum loquor tecum absens, Mam poćiechę y ochłodę fercu memu gdy twoy łift álbo xięgi czitam. Mącz* 190b; A íákoż tu nie mieć poćiechy w fercu łwoim? *RejPos* Ooo3; *CzechEp* 60; iednák/ dla twoiey czći wieczney/ Zmień wzgárdę/ á žycz poćiechy ferdeczney *GrabowSet* V.

»pociecha sumnienia, w sumnieniu« [*szyk 4:1*] (4:1): Gdzieŝ tu poćiechá funniení s tey náuki *SarnUzn* H6v; *CzechRozm* 136, 186, 253; *SkarŻyw* A4.

Przen: Ten lub to, co dostarcza pociechy (25) :

pociecha komu (1): Ci łami łą pomocnicy moi w kroleństwie Bożym: ktorzy mnie byli poćiechą. *WujNT Col 4/11*.

pociecha naprzeciwo komu (3): *KrowObr 109v [2 r.]*, 113 *cf W połączeniach szeregowych*.

W połączeniach szeregowych (3): Izali Pan Kryłtus/ álbo ktorzy iego Apoštoł/ drwá pokolztzone/ lekárłtwem zbáwiennym/ dułz odkupieniem/ poćiechą y obroną/ náprzećiwo dułznym nieprzyiaćielom/ y oftrym załtrzáłom/ názywał? *KrowObr 109v, 109v, 113*.

a) O Bogu, Chrystusie (15) :

pociecha komu w czym (1): Bądź nam/ Pánie/ w wypráwie pomocą/ w drodze poćiechą/ w wpaleniu ochłoda/ we dżdzu y źimnie przykryćiem/ w vtrudzeniu rátkniem/ w przećiwnoći obroną/ w pośliźnieniu podporą/ w tonieniu portem *LatHar 633*.

pociecha w czym (2): Tyś iest moiá poćiechá w káždéy méy trudnoći: Tyś nádzieía od moiéy napiérwźéy młodoći. *KochPs 103*. *Cf pociecha komu w czym*.

pociecha czyja [w tym: pron poss (6), G sb (3), ai poss (1)] (10): *RejPos 327*; Itał się Pan Chryłtus z martwywłtaniem łwym/ náłzą poćiechą: iż to śmiertelne ćiało náłzé z prochu y z źieme [!] ma być w zbudzoné. *BiałKat 96*; *KochPs 103*; Oćiec moy y mátká moiá opuśćili mię/ przyimi mię/ Oycze ofieroćiały/ y poćiecho zmordowánych. *SkarŻyw 151*; *ArtKanc D9v*; *LatHar 25*; *WujNT Bbbbbbb*; *SiebRozmyśl C2v*; *SkarKaz 45b*. *Cf »strapionych pociecha«*.

W połączeniach szeregowych (4): *KrowObr 109v*; Otoź iuź małz Doktora/ otoź iuź małz lekárzá/ otoź małz nieomyłną poćiechę łwoię/ otoź małz drogę nie tułaiąc łie po łefiech/ po cudzych kráinach *RejPos 327*; *LatHar 25, 633*.

Zwrot: »na poćiechę czekać; oczekiwana poćiecha« (2;1): *SkarŻyw 113*; Iżeby tu ná świećie ták łczęśliwi byli/ Zeby nie vmiéráli/ áźby ogláđáli Tę poćiechę/ ná ktorą od wieków czekáli. *SiebRozmyśl F4v, Gv*.

Wyrażenie: »strapionych pociecha« (1): Ták Oyce [!] dobry/ wzrok/ włtydem zniżony/ [...] do ćiebie podawam/ Bo ćię/ łtrapionych poćiechą/ wyznawam. *GrabowSet Nv*.

Szereg: »pociecha, nadzieja« (1): *KochPs 103 cf pociecha w czym*.

b) O Matce Boskiej i świętych [czyja – G sb (4), pron poss (2)] (6) : O łłtęźliwa Iádwigo poćiecho vbogich *KrowObr 174v, 171v*; *SiebRozmyśl K4 [2 r.]*.

W połączeniach szeregowych (2): *LatHar 487*; Święty Ephrem zowie ią [*Pannę Maryję*] iedyną nádzieią rołpaczáiących/ pomocą opułzczonych/ portem vtrapionych/ poćiechą świaćá/ wybáwićielką y odkupićielką więźniow y włzytkich po Bodze zbáwienim. *WujNT 397*.

2. Radość, szczęście (zwykle natury religijnej); satysfakcja, przyjemność; też: nagroda, pożytek, sukces, dobro; zbawienie wieczne; gaudium, gratia, laetitia Vulg (926) : *BielŻyw 53*; *RejPs 179*; *MurzNT 78v*; *GliczKsiąż Ov*; [*Pan*] Dobrocyą łwą hoyne im [*wiernym*] pocyechy przypráwi/ Opuśćiwłły im grzechy/ łáłkawy ye zbáwi. *LubPs ffv, G3v marg, S2 marg [2 r.]*, *S3v marg, cc4v, dd6 marg*; *RejWiz 71v, 194v*; *GórnDworz Bb4v, Dd3, Mm2*; Iáka poćiechá gdi Pan z marthwych włtał. *RejPos [108]v marg, [36]v, 140, 298v, 320v, 325*; *GrzegŚm 10*; Boć też poćiechá iest wiele pieniędzy názbierác/ iedno iż wiele kłtałtow do tego ználeć łie może y poćciwych y niepoćciwych. *RejZwierc 114, 114 [2 r.]*, *114v [3 r.]*, *115 [2 r.]*, *176v, Bbb, Bbbv*; *MycPrz I A2v*; *Strum H4v*; włzyćy tey poćiechy

prágnełi/ áby były potomńtwá z onego małżeńftwá oglądáli. *BiałKaz* I4v; *SkarŻyw* 13, 63, 355, 595; *KochTr* 6, 23; *NiemObr* 14, 79; Day im wdzięczné potomńtwo/ áby wćiełzyli/ Swé rodzicé y łámi wczefzniki byli Tychże poćiech *KochEpit* A4; *KochMRot* A4; *KochPieś* 42; *GórnTroas* 21; *GrabowSet* C3, S4v, X; *LatHar* 64, 204, 240 *marg*, 270, 288 (8); *WysKaz* 2; *SiebRozmyśl* [A4]v, G, K2, K2v, K3v; *PowodPr* 82; *SkarKaz*)(3, 487b; Infzé poćiechy włytkié/ y wyłtáwné mowy/ Którémi wybiiaią rádo trofki z głowy/ Rády/ wćiechy/ piołnki/ á ftuczne przyłády/ Fráłzki to łá *GosłCast* 42; *PaxLiz* D4v; *KlonFlis* Bv.

pociecha czego [= z czego] (5): *BiałKaz* Kv; Drugdy poćiechę małżeńftwá/ vrodę onego młodziencá/ zá ktorego byłá zmwioná/ kochánie cíelefne/ vbiory y chwałę świecká ná mył przywodził. *SkarŻyw* 14, 63; *SkarKaz*)(3v; *SkarKazSej* 677b.

pociecha czego [= w życiu lub jego okresie] (6): *MurzHist* O3; álbo thákże źimie ná nadobnym á rołkofznym łóžeczku łwoim/ iż fie rozmowifz z onemi ftáremi Mędrcoy/ z onemi rozlicznemi Philozofy/ s kthorych naydziefz wielkie pociechy ftárości łwoiey *RejZwierc* 172v. Cf »pociecha żywota«.

pociecha czego [= za co] (3): łá obleceni w ftoly biále to iefł w onę zapłátę y w onę poćiechę wiáry y niewinności łwoiey *RejAp* 48, 40v; *SkarKaz*)(3v.

pociecha od kogo (3): *RejPs* 156; Sláchetnemu Pánu Lukářzowi Włódkowi/ Komornikowi Ziemiłkiemu Chełmłkiemu. rć. Iozeph Werefłczyńłki z Werefłczyná/ z przeýřzenia Páńłkiego Opát Siećiechowłki/ włzelákich poćiech od Páná Bogá žyczý. *WerGośc* 203; *PaxLiz* A2.

pociecha u kogo (6): A im więthłze przefłádowánie ná nas przypadáć będzie/ tym fie v nie^{go} hoynieyfza będzie mnożyłá poćiechá náłzá. *RejPos* 50, [36]v, 111v; *SiebRozmyśl* Bv. Cf »mała to, z tego poćiecha«.

pociecha z kogo, z czego (50): *FalZioł* V 44v; *RejPos* 24v, 218v *marg*; *SkarJedn* 367; y wkazał mu chwałę niebiełkiey rádości y zapłátý/ y poćiechę z towarzysftwá oycow świętych. *SkarŻyw* 598; *LatHar* 421; *SkarKaz* 205b *marg*, 384b *marg*. Cf *Frazy*, *Zwroty*.

pociecha komu (83): O wielká poćiecha rodzitzom/ mietz s łobá w rodzie takoweé dzieciátko *OpecŻyw* 32; *LubPs* B4v *marg*, G3 *marg*, V2 *marg*, X6 *marg*; *RejAp* BB5v, 37, 96; Iáka ma być łpráwá łádu Páńłkiego/ á iáka fie tám pocyechá dobrým á pomłtá złým okázowáć będzie. *RejPos* 4v *marg*, 5v, 14v, 15v, 20v, 50 (12); *GrzegŚm* 29; *SkarŻyw* 140; Tu obacz kazdi iáka tam bela łława Krolowi/ iáka poćiecha poddanem *PaprUp* C2; *WujNT* 262, 610. Cf »mała to poćiecha«, »pociecha się zstała«, »ku pociesz«, »na poćiechę«, »z poćiechą«, *W przeni* »pociecha duszy«.

pociecha za co (20): Nadobna poćiechá wiernemu zá łkáteczne [!] wythrwánie w wćifku dla rołkazánie Páńłkyego. *LubPs* G3 *marg*; Bo thu iuž naydzie káždy y pogrołki pewne zá przefłępki łwoie/ y poćiechy nieomyłne zá ftáłości łwoie. *RejAp* BBv, 23, 47, 61v, 94, 96, 96v; *RejPos* A4v [2 r.], A5v, 5v, 8 *marg*, 69v *marg* (9); *BiałKat* 63v; *RejZwierc* 263v; *SkarKazSej* 668a.

pociecha nad kim, nad czym [= z kogo, z czego] (10): y owłłem daž mi vznáć nád niemi táká poćiechę iákicy káždy nád nieprzyiácielem łwem požáda. *RejPs* 87, 204v; *LubPs* H *marg*, aa3v; Wywyzłzáeł práwicę nieprzyiációł iego/ á daeł nád nim poćiechę włytkim przeciwnikom iego.

BibRadz Ps 88/43; RejPos 147v, 169, 186, 262v; á nád cíálem krotką póciechę mieć będzie[iz. SkarKaz](2).

pociecha w kim, w czym [= z kogo, z czego] (7): Pociechá proftemu w proflocie iego. *RejPos 57v marg; Opowiedáiąc iey pociechę y w domu y w dzyatkach iey/ iz iá ofiędą iáko gááłki oliwne/ ku wielkiej rádości y pociefze iey RejPos 175v, 65; SkarŻyw 260, 384, 470; SkarKaz 244a.*

pociecha w kim [= czyja] (1): gdyż tego doświadzáią fámi w łobie/ iáka iest w nich pociechá/ gdy fie dzyatkom ich wedle myfli ich/ á zwłáfczáz w obyczáioch dobrych/ co pozdarzác á pószczęściác będzie. *RejPos 256.*

pociecha czyja [w tym: pron poss (145), G sb i pron (121), ai poss (18)] (329): *PatKaz II 63v, 86 [3 r.]; WróbŻółt V6, qq2; RejPs 47; RejKup o4v; LubPs E4v, H marg, H2v marg, H4 marg, K2 (8); Leop Is 28 arg; Póciechá [práwiedliwych/ iz oni z niebezpieczeństwá káżdego wybáwieni będą/ á złošnicy w nim zoštáná. BibRadz I 341b marg; BielKron 465v; RejAp BB3, BB7, CC3, 9, 40 (22); A iz więc miłuiemy te ludzie/ ktorzy bywáią przyczyná náłzey pociechy GórnDworz O2; á zázwdy po káżdym vdręczeniu hoynie á łowicie rozšyrzáz pociechy káżdego RejPos [279]v, A5v, 7 marg, 14, 17v, 19 (117); RejZwierc B2v, 33, 114v, 115 [2 r.], 124v (21); MycPrz II B4v; SkarJedn 371; Częšto w kłáštorce niemocnym ochotą nabożną służył: odzwiernym być y podłe pośługi odpráwowác: y do trudnych rzeczy w pośłuzenístwie pracą swoię ofiárowác/ to ie⁸⁰ byłá póciechá. SkarŻyw 371, 352, 384; KochTr 3, 13, 21; CzechEp 72; KochEpit A2; WerKaz 294; WisznTr 15, 19; GrabowSet A2v, A3 [2 r.], D2, G3v, G4v, T4; KochFrag 47; LatHar 135, 248, 492, 681; KolakCath C2; WujNT 375, 2.Cor 1/5; JanNKar Cv; SiebRozmysł [A4]v, Gv, G2, G3v [2 r.], L, Lv, L2; Byłáby to wielka póciechá moiá/ mowíc do ciebie one słowá pochwały y błogóšłáwieńtwa pełne PowodPr 4; Prožno przecé máią tych cudow y póciech ludzkich/ ktore się ná tákich mieyfcách w oczách swiátá wšytkiego dzieiá. SkarKaz 42a,)(3v, 40b, 205b, 244a [2 r.], b; SkarKazSej 665b, 668a [2 r.], b, 669a; SapEpit B4v; KlonWor 38. Cf Wyrażenia przyimkowe, W przén Wyrażenia.*

pociecha czyja [= od kogo] [w tym: G sb i pron (6), pron poss (3), ai poss (3)] (12): *RejAp 62, 195; Wielz też iuz z rozlicznego písmá swiétego/ ták iákoś słyłszáz/ o dziwnych á rozlicznych pociach iego. RejPos Ooo4v, 41, 86; RejZwierc 204; SkarŻyw 470; Azáłmy też zázwdy tych póciech iego [Boga] wdzięczni/ álbo onych godni? LatHar 248, 51, 343. Cf »pociecha boska«.*

W półączeniach szeregowych (44): *WróbŻółt V6; ále też [ganiebny sposób wychowania nie ma miejsca] y v dobrych ludzi/ tych zwłáfczáz ktorzy dzyatki swe w dobrej [práwye żywotá offiárowác Bogu ku pośludze myflá/ á ku rzeczy pośpolitey y fámi łobye ku pożytkowi/ pocyellé/ álbo dochodu yákyemu/ obrócić wołá máyá. GliczKsiqz D7; RejWiz 49; OrzQuin Aa 5v; RejAp BB5v, 41v, 99v, 198v; á nie zázwdy będzie [dworzanin] pátrzáz tego pracowitego ćwiczenia / [...] ále biefiády/ towárzyštwa/ zártow/ krothochwile/ táncu/ y inych pociach s chęciá pomoże GórnDworz E4, H8v, Ee7, Hh2; RejPos 62, 87, [108]v, 175v, 267 (12); RejZwierc 201; CzechRozm 185, 259v; KarnNap E3v; O pánie/ ty chciéy tylko swoim okiem z niebá Ná mię poyzrzéc grzélšnego: to fá ośiádłóšci/ To [kárby/ to póciechy/ y moje rádości. KochPs 6; y nic niemielzkáiąc porzuciwšy zabawy swiátá proznego/ póciechy y nádzieie iego: chwycił się vboštwa y náśłádowniá żywotá Iezułowego SkarŻyw 383, A2v, 14, 258, 349; Gdzie teraz twych siedm fynów/ y dziewek ták wielé? Gdzie póciechá? gdzie*

radość? y twoie wefelé? *KochTr* 14; *KochMRot* B4; *WerKaz* 275; *GórnRozm* Ev; *ActReg* 167; *LatHar* 151, 227; *KolakSzczęśl* C4; *JanNKar* Cv; Mogł namilfzy młodzieniec prośić o pożytki y poćiechy y czći fwoie: ále włzytkie⁸⁰ fwego łzczeńcia odfłępując/ o naprawę oyczyzny fwey prośił *SkarKazSej* 668a.

W przeciwstawieniach: »smętek (*a.* smutek, *a.* co smętnego, *a.* zasmucenie) (27), pomsta (16), żal (*a.* żalność, *a.* żałoba) (14), upadek (13), (po)strachy (*a.* przestrach) (10), frasun(e)k (6), kłopot(y) (5), ucisk(i) (*a.* uciśnienie) (5), przygoda(-y) (4), troska(-i) (4), bol(eść) (3), karanie (3), krzyż (3), prześladowanie (3), przypadki (3), co sprzeciwnego (*a.* sprzeciwieństwo) (3), trudności (*a.* utrudnienie) (3), bojaźń (2), męki (2), co nie po myśli (2), niebezpieczeństwo (2), niełaska (2), piekło (2), potępienie (2), sąd (2), srogość (2), trwogi (2), udręczenie (2), zguba (2), choroby, ciężkość, doległość, głody, gniew boży, krzywda, lekkość, mory, narzekanie, niedostatki, niedowiarstwo, co nielubego, niemoc, niepogoda, niepokoj, co nietrefnego, niewczasy, niewiadomość, osława, plągi, płacz, pogrożki, praca, przekłęstwo, rozpacz, skażenie serca, srogie dekreta, sromota, szkoda, szloch, śmierci, trapienie, walki, wątpienie, wzgarda, zapłata ... pociecha; frasować się, płakać, smęcić się, utrapiony być, zatrwożyć... pociechę mie(wa)ć (*a.* czuć, *a.* przyść na pociechy, *a.* zażyć pociech)« [*w tym: bojaźń, niepokoj itp.* (60)] (130): *PatKaz II* 63; *RejPs* 42v, 43, 79, 143 [2 r.]; sobie bi bil yego K.m. małą szkodę vczynyl a mnie wielky pozitek y poczieche *LibLeg* 10/152; *MurzHist* O3; *LubPs* V5v; A gdzie niemálfz pokoju thám niemálfz wefela y żadney poćiechy/ ále ielt niewiadomość/ niedowiarftwo/ niełáfká Boża/ przekłęstwo/ gniew Boży/ wątpienie/ rofpátz/ piekło/ y wietzne męki y potępienie *KrowObr* 54; *Leop Is* 28 arg; *BielKron* 435v; *RejAp* AA7v, BBv, BB7, 5, 45v (14); *GórnDworz* H8v, Ee7, Mm3v; A tu napirwey s tey pociefzliwey Ewányeliey wważáć mamy/ y wielki fmętek y wielką pociechę fwoię. *RejPos* 110, 4v marg, 15v, 17v, 21v, 28 (48); *RejZwierc* 33, 114 [2 r.], 115, 137v, 155v (16); *RejPosWstaw* 22v; *CzechRozm* 185; *PaprPan* Bv; *SkarJedn* 404; *KochPs* 137; nie ták dayćie áby innym byłą poćiechá á wam ciężkość: ále rowność niech będzie. *SkarŻyw* 140, 26; A miałto poćiech/ które winná z czáfem byłą Rodźicom fwym/ w ciężkim ie fmutku zoftáwiła. *KochTr* 5, 12, 21; *ReszPrz* 90; *WerKaz* 294, 303; Z káfdego kátá fmutek y żáłość vymuie/ A próżno przełzłych poćiech człowiek vpátruie. *WisznTr* 14, 19, 25; *ActReg* 12; *GrabowSet* D2, D2v, G2v, V; *KochFrag* 47; oná rzecz ferce trwoży/ á tá zásię niewyflówioną poćiechę przynośi. *LatHar* 158; *RybGęśli* C4; *WujNT Iac* 5/13; Y ták fię dzieie że co wietfzłą poćiechę przed tym czyniło/ to wietfzego żalu y boleści przyczyną fię zftáie. *WysKaz* 2; *SiebRozmyśl* [A4]v, B [2 r.], Bv, L2 [2 r.]; Pan Bog po śmierci záfaz ołádzi iednego do piekła ná męki/ drugiego ná łono Abráhámowe ná poćiechy *SkarKaz* 3b, 1b, 351a, 421a; *SzarzRyt* Dv.

W charakterystycznych połączeniach: pociechy patrzeć (*patrzyć*) (2), pragnąć (2), słuchać (2), żądać (2), życzyć (2); być ku pociesze, dać, dzać się (2), obrocić się (14), przywodzić (2), zostawić (2); pociechę darować (2), objawić (2), oglądać (5), opowiedać (*opowiedzieć*) (10), (*po-, przy-, roz-, u-*)mnażać (*-mnożyć*) (24), przynieść (*przynosić*) (7), rozszerzyć (*rozszerzać*) (3), słyszeć (6), sprawować (2), (*s*)tracić (3), ujrzeć (2), ukazać (2), wysławi(a)ć (2), zasadzać (*zasadzić*) (2), zjednać; bywać na pociechę (2), wychodzić (3); w pociechę obrocić się (*obracać*) (8), mieć za pociechę (2); o pociesze słyszeć (*słuchać*) (3), wiedzieć (2); pociecha człowieka (2), sprawiedliwego (2), starego, wiernego (*wiary*) (5); pociecha

dobrym (3), ludziom, wiernemu (6); *pociecha nad ludem, wiernym; pociecha w niebezpieczeństwie; pociecha dziwna* (3), *insza* (3), *krotka* (3), *mała (mniejsza)* (6), *nadobna* (3), *niemała, nieomylna, niewysłowiona* (4), *nowa, omylna* (2), *osobna (osobliwa)* (3), *pożądana* (3), *prawdziwa, rozliczna* (6), *rozmaita, ustawiczna* (2), *wielka* (51), *wszel(a)ka* (2), *wszytka* (11), *żadna* (3).

Frazy: »mała to, z tego pociecha« [w tym: *komu* (2), *u kogo* (2)] (3:1): Wjermzi mała to pocziecha Snać y zgniłego orzecha Niedał bych za twa wymowkę *RejKup* y6; *GórnDworz* Dd3v; *GrzegŚm* 29; *SkarŻyw* 454.

»pociecha się zstała (a. miała się zstać itp., a. zstawa się)« [w tym: *komu* (11), *miedzy kim* (1); z *czego* (2)] [szyk zmienny] (12): *RejPos* 208; *RejAp* 98; Iáka íie byłá sftáá rádość y pociechá onemu Iákobowi pátriárfze s. [...] / gdj vyrzeli onego Iozephá *RejPos* 20v, 1, 18, 107v, [108]v [2 r.], 109v (10).

Zwroty: »pociechę da(wa)ć« [w tym: z *kogo*, z *czego* (4)] = *dare gaudium a. laetitiam, delectare Vulg; laetificare PolAnt* [szyk zmienny] (24): *BielŻyw* 19; *WróbŻoít* 4/7; *RejKup* dd8; A nie dałeś tey pociechy íprzećiwnikom moim/ By íie kocháli z zwycięftwá tu nád íługá twoim. *LubPs* H, I3v; *Leop* 2.Par 20/27, *Ps* 29/2; *BibRadz Ps* 88/43; *BielKron* [85²], 248v; *RejAp* 61v; *RejPos* 17 [2 r.], 107v; *WujJud* 2v; *SkarJedn* 336; *SkarŻyw* 260; Przydz Pánie nieomieftzkaway Poćiechy złemu nie daway. *MWilKHist* E3; *ActReg* 51; *KołakSzczęśl* C4; *SiebRozmyśl* G4, K2; Dayże mi íełcze z Ianá y z Anny pociechę Dźiatek mych *CiekPotr* 64; *CzahTr* D4v.

»pociechy (do)czekać; pociecha czekana« [w tym: z *kogo* (1)] [szyk zmienny] (9:1): *GliczKsiąż* M2, M6v; po którym Synie/ day ábyś poćiechy wielkiéy doczekał *OrzQuin* Aa5v; *RejPos* 128; *SkarŻyw* 13; *WerKaz* 301; Doczekałeś íuż Oycze poćiechy niemáley/ Iżeś fyná ogládał ná wyfokiem tronie *KmitaPsal* A3; y byliby wíełftza połowicá bráćiey náłznych tákiemu poftánowieniu rádźi/ [...] y íáko poćiechę íáká/ dawno czekaná y požádaná wdźięcznieby przyíeli *GrabPospR* N3v; *SkarKaz* 209a; *SkarKazSej* 669a.

»pociechę mie(wa)ć« [w tym: z *kogo*, z *czego* (35)] = *aequo animo esse, habere gratiam Vulg* [szyk zmienny] (66): *LibLeg* 4/26, 7/34v; *OpecŻyw* 22v; *RejJóz* M7, Q2; *MurzNT* 116; *LubPs* H marg; Rozno bęcżá orgány/ gdy ílábo dmá miechy/ Nie będye z nich nalepfty míftz miał nic pociechy. *RejWiz* 119v; *BielKron* 121, 435v, 453v; *RejAp* 71v; íż káždy Márinarz záwždy má wíełftzá rádość y pociechę/ gdy w przygodach á w niebepiećieftwie żywotá íwego pływáiąc/ przyplynie do požádlíwego portu íwoiego/ níżli on ktory íichym wíátre m á ípokoyne m wodámi przyplynie. *RejPos* 50, 67, 109v, 169, 186, 245 (9); *BialKat* 63v; *RejZwierc* 18, 62, 112, 115, 201 [2 r.]; *MycPrz* I [D]v; *CzechRozm* 253; *SkarJedn* 359; Ieíli íá damy zá íákiego bogátego y zacnego/ á złych obyczáíow człeká: vdręczy nam corkę náłze/ y íámi zobu poćiechy mieć niebędziem *SkarŻyw* 103, 56, 171, 226, 349, 470 [2 r.], 582, 593; *ActReg* 12, 88, 167; *GrabowSet* B2; *LatHar* 681; *KołakCath* C2; Ze też wftyftkie poćiechy požádané mieli/ Acz dla Pána Chryftufá wiele vćierpieli. *KołakSzczęśl* C; *WujNT* *Iac* 5/13, 3.*Ioann* 4; Coś ná ten czás/ o Páнно/ zá poćiechy miáá/ Coś wdy zá ípráwy Bożé w íercu rozbiéráá? *SiebRozmyśl* F3v, [A4]v, F4, F4v, G4, L [2 r.]; *SkarKaz*)(2,)(3v [3 r.], 387a, 420a, 421a, 455a; *CzahTr* H2v; *RybWit* Cv.

»nagrodzić, płacić pociechą(-ami); [co (czyje)] pociechą się nagrodzi; [co] pociechami nagrodzono; nagradzać (a. nagrodzić) pociechy [= *nagradzać coś pociechami*] (A); nadgroda pociechy« [szyk

zmienny] (4:1;2;1;3;1): Bo chocia go kyedy Pan Bog pokáráć raczy / á wízakoż łowito zázwdy nágradza pociechy człowieká łobie wiernie wfáiącego *LubPs* H; że Pan złym łrodze/ á dobrym pociechámí pláćić będye raczył. *LubPs* V4 *marg*, H4 *marg*, V5v; Iż Pan zázwdy łzuka tego iákoby mu łie włzytki trołki y niedołtátki iego łowitemi pociechámí kiedy tedy iednák nágrodziły. *RejAp* 5; *RejPos* 162v, 265v, 330v; *RejZwierc* 174; *CzechRozm* 185; Nágródź nam plácz poćiechámí/ Okáz dobroć łwá nád námi. *KochPs* 137; *SiebRozmyśl* L2.

»pociechę obiecować; obiecana pociecha« (5;3): O łtráźnełz tám będye weźrzenie oku złościwemu/ á wdzięczne bárzo á miłe oku wiernemu á pobożnemu/ gdyż iuż vyrzy ony obiecáne pociechy łwoie *RejAp* 9, 23, 198v; A tu wnet iákoś łłyłzał/ iákíe tu obiecował pociechy á rádości Apołtołom łwoim po onym wniełwieniu á obłáďzeniu ich *RejPos* 126, 17v, 27, 60, 86.

»na pociechę(-y) obroćić (się), wyniść (a. iść, a. przyść), wychodzić (a. przychodzić), obrocon(y), przywiedziony; ku pociesze(-am) obroćić się, przywieść (a. przywodzić), wychodzić, przywiedzion; w pociechę(-y) obroćić (a. obracać) się« [*w tym: przywieść a obroćić itp. (2); komu (33)*] [*szyk zmienny*] (11:10:5:4:1; 6:2:1:1;9): *PatKaz II* 63; Tu prorok powieđa o wćiłkoch y o przeláďowaniu łudzi krzełcyáńłkich/ á włłák że iednák ćiełłfy iż to zálíę káďdemu dobrze dułáiącemu ná poćiechę wynidzie. *RejPs* 82v, 42v; ktora [*cnota*] mu [*Józefowi*] łie potym ná wielką podćiwołcz/ y ná wielką pociechę ielth obroćiła *RejJóz* A2; *RejAp* AA7v, BB3, BB7, 45v, 47v; iż on zázwdy dzyerzy miłościwá rękę nád wiernemi łwemi/ á ku pocielze przywodzi włzytki przypadki ich *RejPos* [279]v, 48v, 51v [2 r.], 65, 107, 107v (27); gdyż temu będyelz dułá s przykłáďu tego łtárcá łwiętego/ iż łie to włzytko obroći ku pocielze twoiey. *RejZwierc* 199, 135v, 155v, 174, 176v, 184v (9); *Phil* M4; *GrabowSet* D2, D2v.

»pociechę odnieść (a. odnosić)« [*w tym: z kogo, z czego (4)*] [*szyk zmienny*] (24): *RejWiz* 165v; Bo ielłi dobrođzieyłtwá pánom odeymiećie/ Coż potym zá pociechy od nich odniełiećie. *RejZwierz* 35; *RejAp* 47, 59v; Tu ielł piękna náuká od Páná náłzego/ iáko zwycyężyć mamy márne pokuły Cžárhá [...]/ á iákíe pocyechy zá to odnośić mamy. *RejPos* 69v *marg*, A4v, 7, 8 *marg*, 110v, 276, 276v, 298v; *RejPosWiecz*² 93; iáką wielką rádość y iáką pociechę on vbogi łtárcz s tego odnieść mułáł/ to iuż ia twemu rozwázániu poruczám. *RejZwierc* 199, 115, 199v; *SkarŻyw* 162, 243; *SkarKaz*)(4,40b, 349b; Słáłem go do roznych źiem y ná zacne mieyłcá: Ale y ztáď pociechy nieodniołłem żáďney. Nigdzie mieyłcá nie zágrzáł *CiekPotr* 11; *SkarKazSej* 668a, 677b.

»pociechami(-ą) opływać« (7): gdy ná Páńłkie dobrođzieyłtwá włpomniłz/ y poćiechámí iego opływáć będyelz. *LatHar* 51, 240, 247, 349, 421, 599, 665.

»pociechę przynieść (a. przynosić)« [*szyk zmienny*] (8): *Górndworz* Mm3v; Pocyechy kthore ná przyniołło národzenie Páńłkie. *RejPos* 15 *marg*, 15, 142, 261v, 276; *ZawJeft* 24; *LatHar* 158.

»[z kogo] pociechy się spodziewáć; nadzieja pociechy, o pociesze« (2;1:1): (*marg*) Náďzyeíá dobra o Pánu/ chocia łie odwłoczy dobrođzyeyłtwo iego. (-) A áćći łie máłó kęs odwłecze náďzyeíá pociechy twoiey/ bierz łobie ná przykłáď ony wielkie miłółniki Páńłkie *RejPos* 138v, 85; *SkarJedn* A6v; Iednę corkę mam/ zktoreiem się poćiechy włzytkiey w moiey łtárości łpodziewáł *SkarŻyw* 183.

»ucieszyć się pociechą« (1): y wćiełłfy łie oko moie łáką poćiechą/ iákíey ielł potrzebá káďdemu wpáďłemu nád łprzećiwniki łwoieimi. *RejPs* 80v.

»(u)czuć pociechę; uczucie pociechy« [w tym: z czego (1)] [szyk zmienny] (5;1): *RejWiz* 115v; Mułzą tedy Chrześcíanie czuć w fercách łwych wielką poćiechę kiedy łyżą/ że w imię Troyce S. łą pokrzczeni *KarnNap* Bv; Bráá naświéłszy Sákráment/ zwielkim wczúćim duchowney poćiechy: w ktorey drugdy od siebie odchodziłá. *SkarŻyw* 160, 74, 111; ále [serce człowiecze jest] z téyże krwi/ co łam człowiek/ y tegóz ciááá łtworzoné: które iáko rádość/ y poćiechę fwoię czuie/ ták z niefczęścia/ y z przygody fráłowác łie mułi. *KochFrag* 47.

»pociechę (u)czynić« [szyk zmienny] (9): *RejPs* 79; *LibLeg* 10/152; Abowiem thy iedno ołobą łwá náwroconá wéłżabył im pociechę wczynił/ niźliby tyłiác łpráwiedliwych przyłć do nich miáło. *RejPos* 27, 176v; *RejZwierc* 24v; *PapPan* Bv; *SkarJedn* 404; *SkarŻyw* 408; *WysKaz* 2.

»uży(wa)ć (a. zaży(wa)ć) pociechy« [w tym: z czego (3)] [szyk zmienny] (17): *RejPs* 45; *GórnDworz* Hh2; *RejPos* 41, 147v; *RejZwierc* 114, 114v, 126v, 229; *MycPrz* II A2; *NiemObr* 30; Iákiey zá poćiechy dułzá ma vżywa? W iákim odpoczýnku przed Pánem przebywa? *WisznTr* 34, 3, 19; *LatHar* 595; *KołakSzczęł* B4v; *SkarKaz* 205b; łam iéłt człowiekiem tym, co naobfciey pociéłł Y rołkołzy záżywám. *CiekPotr* 83.

»pociechę wziąć, brać (a. bierać)« [w tym: z kogo, z czego (4)] = *laetari PolAnt* [szyk zmienny] (12;7): *RejPs* 204v; *GliczKsiqż* C7; *LubPs* G3v, T5, aa3v; *RejAp* BB5v, 88, [Ff5]; *Niechay* [dworzanin] vmie z głowy piłác/ łift cudny/ rzecz powážná: wéć y wierłz: bo mu łie to v dworu záwdy do czégo krotochwilnego przyłác moze/ y łam s tego domá pociechę weźmie. *GórnDworz* G6; *RejPos* 17v, 65, 113, 275v; *RejPosWiecz*² 93; *Grzegłm* 12; ktorzy [wierni pańscy] vłtáwicznie bieráli wielkie pociechy zá łthálołci fwoie od Páná fwoiego *RejZwierc* 263v; *BudBib Eccli* 30/1; *KarnNap* D3v; *SkarKaz* 210a.

»(z)gotować pociechę; pociechy (są) zgotowane« [szyk zmienny] (4;8): á onym poráżonym łwoim iuź gotuie pociechę zá łtálołć á zá mocná wiáre łch *RejAp* 94, 155v, 157, 174v; pomniác ná to/ iákie káždemu tákíemu pociechy y tu y po łmierci łą zgotowáne/ s przyłkádu thego męczenniká łwiétego. *RejPos* 24v, 84v, 85, 194v *margin*, 266v, [323]v, 341v, Ooo4v.

»pociechę (z)należć« [w tym: z czego (2)] [szyk zmienny] (5): *RejWiz* 85v; *RejPos* 175v, 275v; *SkarŻyw* 384; O byłćie onych łtárych Senatorow oycow wálznych [...] náłłáłowáli/ [...] rychleybyłćie z wálznych łeymow poćiechę nálełłi *SkarKazSej* 661a.

Wyrażenia: »pociecha boska« (2): Nie miey łobie/ Chrześcójáninie miły/ zá niegodne vzywáne/ tego/ kiedy przy tym naboženłtwie/ nie czuiełz oney gorácołci fercá/ ktoreybył łobie życzył/ y kiedy poćiechámı Bolkimi znácznie nie opływałz. *LatHar* 247, 665.

»niebieska, rajska pociechá« [szyk 4:2] (3;3): *SkarŻyw* 371, 384; Łotrowi profłzácemu łálki nie zágrołził: W rychle w rayłkich poćiechách zmárlégo ochłółził. *LatHar* 522, 248, 424, 600.

»obiecana pociecha« (1): PRáwie iuź vłtáá dułłá moiá požádlíwíe prácuíác áby doznááá łáłkáwye od łiebie obiecane⁸⁰ wybáwienia łwe⁸⁰/ y oczy moię práwie łie wytárgáli [!] zágláđáíác rychłó łi ogláđáíá obiecáná poćiechę fwoię. *RejPs* 181v.

»pociekami ozdobiony« (1): łż my niebožátká nędznicy [...] miełichmy łobie zá połmiech żywoty łch [zbawionych wiernych]/ á teraz widzimy iákiemi pocćiwołciámı y iákiemi pociekámı ozdobieni łą. *RejPos* Ooo3v.

»pożytek pociechy« (1): Słowá ácz łá iáwne/ y hiftoria iáwna przez Ewányeliftę s. nápiána/ o w niebo wftápieniu Páná náłzega/ ále ábychmy z nich iáki pożytek łobie vmnożyć mogli pociechy náłzey/ trzebá nam do thego łálki Páná náłzega *RejPos* 135.

»przyszła pociecha« = *zbawienie* (2): y theraz káżdá wierna duřzá w wielkemy rořkofzy pływa/ á w wielkemy nádziei řwoiey czeka oney przyřłzey pociechy řwoiey *RejPos* 128, *Oo5*.

»radosna, ucieszna, wesela, wesola pociecha« [szyk 3:2] (2:1:1:1): Iednák ty przedlię przyřłyniesz do portu wdzyęcznego/ Gdzye řie rozmnożą pociechy weřela twoiego. *LubPs ktv*; Tenći [Bóg] twe wřzytki řpráwy nadobnie rozwiedzie/ A ku wdzyęczney řtáłości řnádnie cie przywiedzie. [...] Ze z weřolá pociechá wřzytko znořić będziesz *RejZwierc* 180; *WerKaz* 301; A godnemu Męřowi/ pod rękęř oddáá [córkeř]/ Skąd rádořney poćiechy częřtoř vżywáá. *WisznTr* 3; *LatHar* 241.

»pociecha řwiecka, řwiata, wedle řwiata« [szyk 11:5] (8:7:1): Obáczże řie iedno namileyřzy bráćifřku/ co ieřt zá pociechá tego nędnego řwiátá/ á iáko krotka/ odmiena/ á omylna ieřt. *RejPos* 138v, 138v [2 r.], 307, 313v; byř chciáł wyliczyć řmáczne pociechy wedle řwiátá/ á ktoby řie ich náliczył? *RejZwierc* 114; zá trochę poćiechy řwieckey Páná Bogá y łálki grzeřzacy odfřępuie/ á do czártá przyřtáie. *Skarřzyw* 173, 13, 15, 162, 383; *LatHar* 227, 581, 628; *WujNT* 164; *SkarKaz* 637b.

»wieczna pociecha« = *zbawienie* [szyk 19:4] (23): *RejAp* 45v; Pociechá wieczna w kroleřtwie wyecznym. *RejPos* 128 *marg*, A4v, 20, 28, 30v, 41 (18); *RejZwierc* 137v, 198v, 229; *GrabowSet* Xv.

»pociecha wnětrřna« (1): y řam dobry vczynęk/ gdy řię przez nas komu/ á zwłářczá wřzytkim dobrze czyni/ ma řwoię řerdeczná zapłáteř/ y poćiechę wnětrřná wielká. *SkarKazSej* 670b.

»pociecha zbawienna« = *zbawienie* (1): Bo ten Sakráment/ dla ludzkey potreby y poćiechy zbáwienny pořtánowiony ieřt. *SkarJedn* 239.

»pociecha řywota« [szyk 3:1] (4): *RejPos* 116v; *RejZwierc* 131 *marg*, Bbbv; co znáczy tento Blufřczř/ řielonořciá wdzyęczny/ prędko wřrařtáicy/ á tudźiesz záraz wřednieicy/ iedno řywota náłzega nie trwáá poćiechę *WysKaz* 1.

Szeregi: »błogosłáwieřstwo i (a) pociecha« [szyk 7:1] (8): iz řadne^{go} řtanu Pan więcey vbłogosłáwić nie raczył/ iedno řtan małżeřstwa řwiętego/ y iákie łá pociechy y błogosłáwyeřřtwá iego. *RejPos* 41 *marg*, 31, 65v, 107v *marg*, 110v, [254], 298v, 326. [*Ponadto w połączeniach řzeregowych* 3 r.]

»pociecha i chełpa« (1): Nam chřeřciánom w tym krzyřu poćiechá y chełpá ma być záwřdy *BiałKat* 246.

»chłuba a pociecha« (1): ále to náwięřtřa chłubá á pociechá moiá/ izem pořnáł Křiřtułá *RejPos* 273v.

»chwałá i (a) pociecha« [szyk 3:1] (4): A to ich [aniołów] náwięřtřa chwałá y pociechá/ iz tu pátrzą ná pocźciwe řywoty á řpráwy náłze *RejAp* 56; *RejPos* 341v; *RejZwierc* 115; *Skarřzyw* 598. [*Ponadto w połączeniach řzeregowych* 3 r.]

»czeřć a (i) pociecha« (3): *WróbřółtGlab* A3; A niechay řie ći záwřřdy złoćiwi á wpiekle zágrzebieni/ ktorzy máá otobie wiáre máiá/ á ia řtego vżyweř wielkemy cźci y poćiechy iz ták pokłádam nádzieiř wřobie. *RejPs* 45; *RejPos* 54v. [*Ponadto w połączeniach řzeregowych* 2 r.]

»dary i pociechy« (1): á tám ziednávšy nam rozmáite á niekoľńónńone dáry y pociechy ktore iuz wíeńtńe być nie mogły/ iź nas odrzucone iáko błędnę owieczki przez fregość gniewu Bogá Oycá fwoiego/ przywiódł zá fię do łáłki á do świętego miłofierdzie [!] iego. *RejPos* 141.

»dobre (a. lepsze) a (i) pociecha« [szyk 5:1] (6): *RejPos* 128, 269, 331, 352v; *RejZwierc* 174; Ofufz oczy me/ á fráfunki wízelkie Obroc ná dobre/ y poćiechy wielkie. *GrabowSet* D2v.

»pociecha, (a, i) dobrodziejstwo« (3): ktorzy mieli poznáć przyście Páná fwoiego/ á dziwne národzenie iego/ y przecź fie tho sńtáło/ y iákie pociechy y dobrodzieińtwá nam przyniońło *RejPos* 15, 33, 326.

»dobry koniec a pociecha« (2): gdyż pewnie wíeńz/ iź coźkolwiek fie nád tobą dzyeie/ á ty iź ftańońci fwej nie odmienińz/ wíztiko tobie ku dobremu końcu á ku pociefze twej będnę przywiedziono. *RejPos* 139, [279]v.

»dostatki i pociechy« (2): *LatHar* 299; A nád to iefńcze łáłki y poćiechy duchownę/ ktore łá fńokroć wíeńtńe y zacnieńfze niźli wízytkie dońtátki y poćiechy świeckie. *WujNT* 164.

»pociecha a (i) kochanie« [szyk 2:1] (3): O wielkańz to pociechá czártá fńrońnego á wielkie kochánie iego/ iź fie peńni náuká iego w tym rozmáitym wymyńle fwiátá tego *RejPos* 44, 147v; *SkarŻyw* 162.

»łaska i pociecha« (2): Gdy [słońce] wynika z morńkich wod á gor wyńokońci/ Ofwiecáiąc á przyńfły dzyeń wdzyęczyń fńrávuiąc/ Láłkę twą y pociechę tu wízytkim winńzuiąc. *RejWiz* 2v; *WujNT* 164. [Ponadto w pończeniach szeregowych 2 r.]

»pociecha i (abo) nagrodzenie (a. nagroda)« [szyk 2:1] (3): Sńuchayźe záńię iáko Pan wyńławiáć raczy fńan onych wierynych fwoich/ ktorzy vćińnieni łá w nieńfńráviedliwońciach fwoich/ [...] iź ci záwźdy pociech fwoich/ y nágrodnę tych krzywd fwoich/ hoynie náńyceni będną. *RejPos* 265v, Ooo2; *KochEpit* A2.

»pociecha i napasienie oczu« (1): [*Grecy w teatrach*] turnyeie/ gonitwy/ bitwy po iedyńkiem/ źwirzętá rozmáite á nieńfńycháne/ wízem wobec ludziom ku tákowę pociefze/ y nápáńieniu oczu pokázowáli. *GórńDworz* O2.

»obrona, (i) pociecha« (2): *RejPos* A5v; [*Ewangelia*] to twoiá ná tym świećie obroná/ y ná onym wieczyńym tobie y Pánu moiemu/ męźowi twemu poćiechá. *SkarŻyw* 135.

»pociecha i ozdoba« (2): *KołakCath* c2; A prońfę cię/ przez ták wielką łáłkę/ która z boku twęgo náświęńtńęgo wyńpłynęła ku pociefze y ozdobie końciołá twęgo świętęgo *SiebRozmyńl* Ev. [Ponadto w pończeniu szeregowym 1 r.]

»pociecha i (a) poczciwońć« [szyk 4:4] (8): *RejJóz* A2; Azańz to nie wielka pociechá á nie wielka poczciwońć fie dzyeie káźdemu tákiemu/ gdyż to pewnie wie s fńow Páńńkich iź iefńt pońádnzon ná mieyńce ono Páná fwoiego. *RejPos* 175, 44 [2 r.], 175, 297, Ooo3v; *RejZwierc* 112.

»pokoj i (a) pociecha« [szyk 1:1] (2): *RejPs* 195v; Przemieńfkańł w wielkim pokoiu y pociefze siedmnańście lat w Egipćie. *SkarŻyw* 349. [Ponadto w pończeniu szeregowym 1 r.]

»pociecha i (a, abo) poźytek« [szyk 9:7] (16): *FalZiońl* V 44v; *LibLeg* 10/152; *GórńDworz* B8v; *RejPos* 8 marg, 86v marg, 134v marg, 276; *RejPos* *Wiecz*² 93; iuz fie nie zábwáwíńz iáko Poeckiemii fábułámi/ ále záwźdy odnieńiefz wielki poźytek y pociechę s czyńtáńia fwego. *RejZwierc* 199v; *BudBibKaw* A3v; *CzechRozm* 158; *SkarŻyw* 593; *LatHar* 75, 172, 320; Bo tá moc [odpuszczenia

grzechów] z wielkim pożytkiem y pociechą náfzą [...] tu ná ziemi od Páná zoftáwiona ieft. *SkarKaz* 207a. [Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.]

»radość (a. obrada), (a, i, abo, ani) pociecha« [szyk 60:25] (85): *LibLeg* 4/26; *GliczKsiąż* C7; *RejAp* 37, 61v, 120v [2 r.], 178v, 180v; *RejPos* 1, 3v, 7, 12, 18 (55); Nic lepszego w káżdym żywocie iedno rádość á pociechá. *RejZwierc* Bv, 18, 33, 87, 114 [3 r.], 124v (11); *RejPosWstaw* [41⁴]v; y práwie iáko wołk ciáło iey z ferdeczney rádości y pociechy topniało. *SkarŻyw* 580, 582; *ReszPrz* 90; *WerKaz* 294; *GrabowSet* G3v; *KochFrag* 47; *LatHar* 581; *KołakSzczęśl* B4v; *SkarKaz* 349b; *CiekPotr* 17; *KlonWor* 38. [Ponadto w połączeniach szeregowych 15 r.]

»pociecha a (i) rozkosz« [szyk 10:4] (14): *RejKup* o4v; *RejAp* 88; kiedy człowiek ofobno ieft od tego kogo miłuię/ wielką mu ciężkość á trapienie przynosi/ iáko záfię bythność niewymowioną pociechę/ y rołkołz. *GórnDworz* Mm3v; *RejPos* 68v, 85, 167, 277; *RejZwierc* 32v; kthora mocz nie tylko myłnieniem nieiákim poymowaná bywa/ ále bywa poczutha z niewymowną pociechą á rołkołzáfzą dufzná y cielefná *RejPosWstaw* [110²]; Żywot wieczny w drogim niebie Chowa mu Pan Bóg v siebie/ Pełen pociech rozmaítých Y rołkołzy známienitych. *KochMRot* A3; *LatHar* 599; *SkarKaz* 637b [2 r.]; *CiekPotr* 83. [Ponadto w połączeniach szeregowych 7 r.]

»sława a (i) pociecha« [szyk 4:2] (6): A dobremu pewnie káżdá namnieyfza rzecz y śmierć y włytki ine/ wychodzi záwždy ku wielkiej ławie á ku pocieszé iego. *RejPos* 321; *RejZwierc* 115, 135v; *SkarŻyw* 349, 408; *CzahTr* H2v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.]

»słodkość i pociecha« (1): y wziął/ y wypił/ y vczuł iakás dziwná słodkość/ y pociechę nie wypowiedziáná *SkarŻyw* 74.

»szczęście i (a) pociecha« (3): *RejAp* 40; W pomiemyim stanie á w myłli bełpieczney/ Szczęfcia wżywie y pociechy wieczney. *RejZwierc* 229; *NiemObr* 113. [Ponadto w połączeniu szeregowym 1 r.]

»wesele, (a, i) pociecha« [szyk 8:5] (13): *KrowObr* 54; *RejAp* 97v; áby wesele náfze y włytki pociechy náfze/ ták tu ná zyemi/ iáko y w onym krolełtwie/ ktorego z rádością czekamy/ był ná włzem wypełniony. *RejPos* 131v, 126v, 134, 165v, 297, 303v, 315; *KochTr* 21; *WujNT* 3.Ioann 4; Wżyimyłz wielkiej pociechy y wefela z pewnoścí wwielbienia ciáł náfzych/ przez táké Páná náfzego zmartwychwłtanie/ ktore ieft wzorem łzczeńfcia náfzego. *SkarKaz* 205b,)(3v. [Ponadto w połączeniach szeregowych 6 r.]

»zapłata (a. odpłata), (a, i, ani) pociecha« [szyk 29:11] (40): *RejAp* BB5v, 23, 48, 62, 96 (11); A tho obłowienie twoie/ á tá práca twoiá/ wdzyęczny pożytek vczyni Pánu twoiemu/ á tobye wieczną pociechę y wieczną zapłatę od niego. *RejPos* 176v, A4v, 5v, 21v, 27v, 46v (22); *GrzegŚm* 12, 13, 29 [2 r.]; áni bys z tąd żadney pociechy łumnienia/ áni odpłaty [.] od BOgá nie miał *CzechRozm* 253; *SkarŻyw* 26; *SkarKazSej* 670b. [Ponadto w połączeniach szeregowych 3 r.]

Wyrażenia przymkowe: »bez pociechy« [zawsze z przeczeniem; w tym: czyjej (1)] (2): iż żaden od wiekow nie był opułzczon/ á żaden nie był bez pociechy á bez hoyney zapłaty łwoiey *RejPos* [279], 335.

»nie bez pociechy« (1): Támże go Aniołowie w niebo prowadzili/ Nie bez wielkiéy pociechy co ná to pátrzyli *SiebRozmyśl* K3.

»dla pociech(y)« [w tym: czyjej(-ich) (4)] (6): Stáinia niechby była pełna ołobnych koni/ ták dla potrzeby czáfu woiny/ iáko teź dla pociechy czáfu pokoiá *Górndworz* ii2v; *RejPos* 231, 328; *BudBibKaw* A3v; wšyřtko to czyniac dla poćiechy przyřłęgo potomřtwá któregořcie prágnęli oględac z Pána zmárłego wářwego *BialKaz* Kv; *LatHar* 581.

»z pociechy« (1): Lecz więřza rádořc była/ gdy cię iuř wyřrzała/ Zwłářczá gdy pozdrowienie od ciebie řlyřzała/ Gdřie z onęy poćiechy/ ciebie y owoc twóy/ Błogořłáwiác/ krzyknęła *SiebRozmyřl* F3v.

»ku pociesze« [w tym: czego (= w okresie życia) (1), komu (18), czyjej (38)] (67): *LibLeg* 8/132v; *WróbŻółtGlab* A3, A3v; *RejPs* 109, 126v, 143, 166; *HistAlHUNG* A4; *MurzHist* O3; PRzeto tedyź řkoro řtworzył człowieká pierwřřego/ Wneth mu przydał Towářiřlá iřcie nádobnego/ Pánnę piękná ná wřřem řliczná ku poćieřře iego. *MrowPieř* A3; *GliczKsięź* D7, G5; *LubPs* cc6v, gg2; *GroicPorz* Bv; *KrowObr* Tt2v; *RejZwierz* A3; *KwiatKsięź* Nv; áby miły Pan Bóg Małżeńřtwo to Córki iego řzczeřćie raczył ku chwale řwéy řwięty/ Rodźicom Pánnie téy ku poćieřře/ á nam wřřem [...] ku wiecznéy rádořci. *OrzQuin* aa5v; *RejAp* 72, 198v; *Górndworz* O2; *RejPos* 3v, 12, 20, 28, 30v (30); *RejZwierc* 30v, 33, 186v, 246; A thákowym pilnořciam przyřłacza theź Pan Bog błogořłáwieńřtwo řwoie/ řeby ták y onym řie řzczeřřliwie powođziło/ y byli ku poćieřře rodzicom řwoim. *RejPos* [41³]; *CzechRozm* 78v, 117v, 261; *KarnNap* E3v; *KochPs* 178; *SkarŻyw* 258; *ArtKanc* N11; *KořakCath* C4; *SiebRozmyřl* [A3], Ev.

»na pociechę(-y)« [w tym: komu (7), czyj(ą(-e)) (14)] (25); *PatKaz* II 55; *WróbŻółt* hh8v; *RejAp* 99v; Bo řlyřzyř co tu Anyoř onym pářterzykom powođzyał/ iź wiedzcie ře wam zwiářtuie wefele wielkie/ iź oto vrođiř řie wam zbáwiciel/ á on obiecány Meřyář/ ná wřřytki pociechy wářze. *RejPos* 20, 28, 30, 30v, 31, 37 (17); *SkarŻyw* 572; Wřzyřcy z wielką ochotą Pánu pođziękuemy/ Wřzyřcy řie z iego řycia ná řwiecie ráduemy. Niech go ná řwiecie mnoży/ niech go Bog miłuię/ Ná pociechę [!] nam wřřyřtkim niech długo pánuie. *KmitaPsal* A5v; *SiebRozmyřl* K2, [M]; *PaxLiz* E.

»za pociechę« (1): Moc káźda od Pána/ zá grzech zła/ á dobra zá pociechę. *RejPos* 317 marg.

»z pociechą(-ami)« [w tym: komu (1), czyj(ą(-imi)) (21)] (41): *OrzRozm* P4v; *RejAp* 120v, 121; Mnie řie zda/ iřem dořyc iářnie pokazał/ ře řtárzy z więřřzú pociechą niź młođzi miłowác mogá *Górndworz* L18; *RejPos* 126v, 128v, 222, 258v, 275v (8); *RejZwierc* 33, 114, 124v, 180; *RejPosWřstaw* 22v, [41⁴]v, 42v, [110²]; *MycPrz* I [D]; *WierKróć* B2; *KarnNap* F2; *SkarŻyw* 15, 192, 391, 535; Ale inřze [księgi biblijne] wřřyřtkie z pocáłowánim y z poćiechą řerdeczná/ cále y wářemy y przyimuimy *CzechEp* 215, 60; *ReszList* 155; *ZawJeřt* 41; *GrabowSet* Dv; *LatHar* 75, 172, 320, 546; Ale iź kaźac řie w řiemi nářzey czekáć/ ná nas ták byřtro náćieráię/ P. Bog ře to wie z iáką poćiechą řie z nimi zetrzemy. *PowodPr* 58; *SkarKaz*)(4v, 207a; *CiekPotr* 49; *KlonFlis* Cv.

»w pociesze(-ach)« [w tym: czyich (1)] (13): *RejPs* 195v; *RejPos* 248v; *RejZwierc* 124v; *SkarŻyw* 349 [3 r.]; *MWilKHist* G3; Rádořc niewymowna/ wefele nieogářnione/ gdy te w poćiechách widzieć będe/ w ktorych ták wiele cnot/ á przymiotow y dárow [...] baczę *GrabowSet* A3v; *LatHar* 522, 600; *SiebRozmyřl* F3v; *SkarKaz* 633b; *RybWit* [A]v [2 r.].

Iron. (2) :

Wyrażenie: »nędzna pociecha« (1): Y Niemiłowác ciężko/ y miłowác Nędzna poćiechá SzarzRyt A2v.

a) Świat, życie (1) : [ubogi mówi:] A gdy sie każą prowadzić [tj. umrzeć] A co mi więc ma zawądzić Máło mi žal łtey poćiechy Wylecę iáko wrobl z ftrzechy RejRozpr E3v.

W przen (36) : PatKaz II 86; RejPs 80v; RejWiz 115v; á zaplátá á pociechá iego [wiernego pańskiego] ząwždy sie zieleni RejAp 62; Zdeymiełz s łiebye grzech á przekłęcie/ á włożyłz ná sie pociechę y wieczne błogółławieństwo RejPos 326; byś chciał wyliczyć łmáczne pociechy wedle łwiátá/ á ktoby sie ich náliczył? RejZwiern 114; gdy tá pociechá złęze pewnie łmęthek vrodzi. RejZwiern 114; Tákżec sie też czáfem tá wilcza pociechá y náłzym pánom potrefuie. RejZwiern 115, 115, 201; Iáko trochá wody přetko vłchnie y zginie: [...] ták náłzá przywatá y ołobliwe poćiechy přetko wyłchná y zginá/ gdy sie z łpołpolitem [!] niezmielzáią/ y wnim nieogárná. SkarŻyw 115; WisznTr 34; gdy od łtrapionego poćiechy biegáią GórnTroas 62; Ktory [Pan] [...] wzywa do rołkołz prawđziwych/ Do wiecznych poćiech/ gmáchow zgotowánych/ Dla wiernych iego GrabowSet Xv; áby włzyłcy/ ktorzy to łwięte imię IESVS w nabożney vcźciwołci máią/ y tu ná tym łwiecie wdźięczney poćiech twych łłodkołci byli nápełnieni/ y [...] LatHar 343; Ták poćiechá fráfunkom přetko zaidzie w oczy. RybGęłli C4; SiebRozmyłł L2; Oyczyzná czoło włzyłtkich poćiech. SkarKazSej 665b marg, 669a.

Wyrażenia: »pociecha duchowna, duszy (D), duszy (G), na duszy, w duszy« [szyk 8:2] (6:1:1:1): LubPs G3v; RejPos 128; SkarŻyw 160, 349; LatHar 662; WujNT 164; Abowiem dobrotliwy Pan/ nie nágromádzieniem Bogactw/ ále vmnieyłzeniem ządz/ łwoie vbogaca/ gdy im poćiechy duchowne wlewa. WysKaz 9; SiebRozmyłł E4v; iż go [Chrystusa] dali Bog ogládamy ták iáko ielł/ y rzeczywiłłcie weźmiem włzyłtko czego czekamy/ poćiechy dułz y ciał náłzych/ y krołstwo ono ná ktore zmartwychwłłł SkarKaz 210a, 349b.

»pociecha serdeczna, w sercu, serca, na sercu« = *exsultatio cordis* Vulg [szyk 6:1] (3:2:1:1): WróbŻółł 118/111; KarnNap Bv; SkarŻyw 580, 582; CzechEp 215; Vtrapiiony ielł kto miedzy wámi? niechże sie modli. Ma poćiechę ná łercu? niechayże łpiewa. WujNT Iac 5/13; O iákaż twa pokorá łwięta Pánnu byłá/ Izełł sie z tákich rzeczy nie nie vnołłá: Tylkołł sie z wielkich poćiech w łercu łwym kocháłł SiebRozmyłł G.

Przen (37) :

pociecha czyja [w tym: G sb (3), pron poss (1)] (4): iż oto temu zwycięłcy náđ tymi łprzełwiniiki łwemi włzyłthek łwiát sie ráduie/ [...] ptałzkowie y ine źwirzátká vkázuią poćiechy łwoie. RejPos 109v; Ty łam o Pánie rácz łtrzedz łercá Krołewłkiego/ Rychtuuy go ku pocielze páńłtwá Sármáckiego. StryjWjaz C4; GórnRozm Ev; ActReg 32.

W połączeniach szeregowych (2): dla tego prawodawcá/ ábo ten kto sie do piłanego náprzod rzucił prawá/ miał obaczyć y potrzeby/ pożyłtki/ y poćiechy tey tu źemie. GórnRozm Ev, Ev marg.

W przeciwstawieniach: »pociecha ... postawa smutna, upadek« (2): MycPrz II A; Chmurliwa Zimo tobie ták miłe dni płyną/ Ciebie włzelákie teraz poćiechy nie miną. A ty przedłię połtáwę małz łmutná ná łobie WitołłLut A5v.

Zwroty:»pociechę brać, mieć, wziąć« [w tym: z czego (1)] (1:1:1): Diar 65; RejPos 113v; y Rzeczłpołpolita náłzá wđy też s tego iáką pámiátkę á pociechę bráłł. RejZwiern [28³]v.

»[po kim] pociechy czekać« (1): zá czym wielkiey po nim póciechy wżytká Koroná czeka. *SkarKaz* (4).

»dać [komu] pociechę [z kogo]« (1): A nie day/ pánie/ przeklétéy zazdrości Poćiechy ze mnie. *KochPs* 50.

Szeregi: »dobre i pociecha« (1): ábyfmy to ofieroćiałe y náklonione do vpadku Pánítwo k dobremu y ku póciefze przywieść mogli *MycPrz* II A.

»sława i pociecha« (1): A przytym wiernie tego ífcie W.W. życzę áby w dobrym zdrowiu W.W. íe they sławy im dáley tym więcey przymnażało ku czći Pánu Bogu á ku sławie y ku pociefze sławney Koronie tey *RejZwierc* 119v.

Wyrażenie przyimkowe: »ku pociesze [komu]« (1): *RejZwierc* 119v cf »sława i pociecha«.

a) *O człowieku: ktoś ukochany [w tym: o dzieciach dla rodziców (11)] (16)* : Záłości co mi czyniż? owa iuż oboie Mam ítráćić/ y póciechę/ y baczenień swoie? *KochTr* 11; *SiebRozmyśl* L.

pociecha komu (1): *KołakCath* B3 cf »pociecha i ozdoba«.

pociecha czyja [zawsze: pron poss] (11): *OpecŻyw* 148; *RejPos* 306; *RejZwierc* 32v; w którym [Jagielle] nietylo rodzice/ ále wżytká coroná/ íáko w íediney póciefze íwey kocháli się. *BiałKaz* 13; *ModrzBaz* 14; *SkarŻyw* 103; *KochTr* 5; ZLa Proferpiná/ ktemu íe vdála/ By mą póciechę [tj. zmarłą matkę] dáleko zágnála *WisznTr* 24; *SiebRozmyśl* B2 [2 r.]; *ZbylPrzyg* A4.

Wyrażenie: »pociecha czekana« (1): Bráćífzku drogi/ z dawná póciecho czekána *SkorWinsz* A3v.

Szeregi: »nadzieja i pociecha« (1): Polecam íi nádzieie y póciechy moie Eneaszu Pállántá ná te ítráźne boie *ModrzBaz* 14.

»pociecha i niebo« (1): Afz gdy dziećięciu lat było dwánáście: przypadł záfię ná nie [Maryję i Jozefa] írogi ímutek/ przez ony trzy dni/ w ktorých póciechę y niebo swoie ítráćili w Hieruzálem. *SkarŻyw* 244.

»pociecha i ozdoba« (1): Oyczyźnie íwey póciechą y ozdobą wízelką był *KołakCath* B3.

»radość a pociecha« (1): íż oná pánná fwięta obaczywśzy rádość á onę póciechę swoię iuż w żywocie swoim/ ízła do powinowátey íwey *RejPos* 306.

»pociecha i skarb« (1): á mnie [zmarły mąż] w takim vbośtwie zořtáwił/ ífz dwu íynaczkow moich/ íedyną póciechę moię/ y ořtátni íkarb moy/ pozyczálnikowi w niewolą dáć muřę. *SkarŻyw* 103.

b) *O Bogu, Chrystusie* (7) :

pociecha komu za co (1): zá co będzie Pan Bóg W.K.M. wielką zapłátą/ y wieczną póciechą. *SiebRozmyśl* [A3].

pociecha czyja [w tym: pron poss (3), G sb i pron (2)] (5): *PatKaz II* 63v; exultatio mea erue me a circumdantibus me. [...] Póciecho moia wybaw mnie od tich ktorzi mnie ogarnęli. *WróbŻořt* 31/7; *SkarŻyw* 244, 363; *LatHar* 340.

W połączeniu szeregowym (1): O Pánie Iezu Chryřte/ wieczna íłodkoćci íiebie miłuiących/ rádoćci y póciecho wízelkie póciechy przechodząca / zbáwićielu y miłořniku wżyřtkich grzeřnych pokutuiących *LatHar* 288.

Wyrażenia: »rozkoszna pociecha« (1): Iezu rořkóřzna póciecho řwiętych Anyořow/ zmiřuy íię nád námi. *LatHar* 340.

»wieczna pociecha« (2): Pan Bog wŕzechmogący/ łam prawdźiwa y wieczna poćiechá W.X.M niech w tym łtanie rządźi/ y do požądánego końcá/ dobr nieprzemiennych ząwŕze bez przełtánku niech prowadźić raczy. *WysKaz*)(3v; *SiebRozmyśl* [A3].

Szeregi: »pociecha i oczekiwanie« (1): á on [šw. *Marek*] bez mierną radością ochłodzony/ kłáníając fię y pádájąc wołał: witay Pánie Iezu Chryłte iedyna poćiecho y oczekiwanie moię. *SkarŻyw* 363.

»zapłata i pociecha« (1): *SiebRozmyśl* [A3] *cf pociecha komu za co*.

c) O Matce Boskiej [czyja] (1) :

Szereg: »pociecha i słodkość« (1): nadroźlza dziewico napiękniefza oblubienico Bogá nálezgo/ napierwŕza po Chryłtušie poćiecho y łłodkości moiá. *SkarKaz* 578b.

3. Wynagrodzenie, zapłata, odszkodowanie (4) :

Zwrot: [»[z czego] dawać pociechy [per aliquid]«: A z kruszonki też dawają pociechy stolnicy od miary parobkom per den. 9 *LustrKra* II 97.]

»pociechę [za co] odnieść« (1): (*nagł*) Odpułzczenie łzofu y poboru miáłtu Krákwu. (-) [...] Przeto zá tę wiárę y łtáteczność ich/ [...] áby też poćiechy zá łzkody y trudności łwé odnieść mogli. *SarnStat* 963.

[*Wyrażenie*: »darowany na pociechę [za co]«: A te wirtele są darowane formanowi na pociechę za forę po drwa. *LustrKra* II 99.]

Wyrażenia przyimkowe: [»bez pociechy«: Y kto miał krzywdę iáką/ vćiekł fie do niego [*króla*]/ On bez wielkiej poćiechy nie opułcił tego *ZbylDroga* G4.]

»ku pociesze [czyjej]« (1): iż Kortyzanowie y biegunowie do Rzymá duchowné opátrzenia/ które przez poddáné nález z dóbr ich ku poćiefze [*ad consolationem JanStat* 200] przyációl żywiących y vmártych łą nádáné/ vprałzáią *SarnStat* 173.

a. praw. Suma płacona przez stronę przegrywającą jako zadośćuczynienie na rzecz wygrywającego (2) : Ano dawno tá poćiechá Wíłfytko mu wywleklá zmiechá *RejRozpr* F2.

Zwrot: »pociechę dać« (1): Y támci boty podłfyią Niż wezmiefz execucią A fnadz co vtráciłz ná to Kupiłby ták wiele zá to Bo gdy przydzie ná iednánie Przedlięć woney klobie łtanie Ale iż poćiechy niedał Zdamu fie iż wiele wygrał *RejRozpr* F2.

Synonimy: **1. nadzieja, otucha, potucha; 2. radość, szczęście, wesele; 3. nagroda, płat, zapłata.**

Cf POCIESZENIE